Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... 21-нээ гарана | № 236 (16759) | 1984 оной октябриин 14, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

Агропромышленна комплексын худэлмэрилэгшэд! Худөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрэтэй хүгжэлтэ түргэдхэгты! Эдеэ хоолоор, худөө ажахын түүхэй эдээр ороноо найдамтайгаар хангадаг бологты!

Эдеэ хоолой программые дүүргэхын түлөө үсэд нэтэрүүгээр тэмсэгты!

(КПСС-эй ЦК-гай УРЯАНУУДҺАА)

МҮНӨӨДЭР — ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУД ТЭЭШЭ

А. БЕРЕЩИНОВ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, республикын Агропромышленна нэгэдэлэй соведэй Түрүүлэгшэ

совхоз, Улаан-Үдын районой «Никольский» совхоз, «Маяк» колхоз, Түнхэнэй болон Бэшүүрэй совхозууд баһал тиимэ шагналнуудта хүртөө һэн.

Адууһа малай ашаг шэмые саашадань дээшэлүүлхын тула нэн түрүүн орооһо таряа, тэжээл ехээр бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Энэ зорилгые шиидхэхын тула республикын ажахынууд һүүлэй жэлнүүдтэ научна үндэһэ баримтатай, тусгаар хүрьһэ хамгаалха зональна гуримые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, үһалагдадаг, намагһаа хатаагдаһан газарые шэнээр ашаглажа, таряалангай хүрьһэнэй үрэжэлые дээшэлүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулаа.

Түргэ түргэнөөр һэлгэгдэжэ байхаар севооборот 117 ажахыда нэбтэрүүлэгдэнхэй. Һалхинда үлеэгдэжэ, үһанда нуража муудадаг хүрьһэтэй газарые хамгаалха хэмжээнүүд ерэхэ жэлдэ хаа хаанагүй нэбтэрүүлэгдэжэ дүүргэгдэхэ юм. Баргажанай болон Хурамхаанай районуудай колхоз, совхозууд полинуудтаа хүрьһэ хамгаалха гурим түйсэд нэбтэрүүлжэ дүүргэнхэй.

Энээнтэй хамта һүүлэй хоёр жэлдэ «Сельхозхими» нэгэдэлэй хүсөөр таряаланда агрохимиин онол аргануудые комплексноор хэрэглэхэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Байгша оной үнгэрһэн 9 һарада республикын мелиораторнуудай хүсөөр колхоз, совхозуудта 2700 гектар таряалан үһалха үһалууриин шэнэ түхеэрэлгэнүүд баригдажа ашаглагдаа, 1780 гектарта намаг хатаагдаа. Бүхыдөө 2135 гектар газар үһалха үһалууриин хуушан түхеэрэлгэнүүд һэльбэгдэн заһабарилагдаа.

Эдэ бүгэдэ таряалан, сабшалан дээрэһээ муу бэшэ үргаса абаха арга олгобо. Жэшээнь, байгша ондо олонхи нютагуудта ургамалнуудай ургаха, эдеэшэхэ үедэ сагай уларилай таарамжагүй муу байгаашье һаань, олохон колхоз, совхозууд бараг ургаса абаба. Тэрэнэй ашаар энэ жэлдэ таряа, хартаабха, овощ худалдаха жэлэй түсэбые сүм дүүргэхэ арга боломжо бии болонхой. Мүнөө октябриин 12-ой мэдээгээр республика дотор 40 мянга гаран тонно таряан, 12 мянга үлүүтэй тонно овощ гүрэндэ худалдагдаад, мүн хамтадаа 46 мянган тонно хартаабха тушаагдажа, түсэб дүүргэгдээд байна.

Мүнөө жэлдэ ажахынуудта бүхыдөө бэлэдхэгдэһэн тэжээлые малай условно толгой бүхэндэ хубаажа үзэхэдэ, тэрэнь 7,5 центнер тэжээлэй единицэдэ хүрэнэ. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ түрүү технологи үргэнөөр хэрэглэгдээ. Жэшээнь, дарагдаһан силосэй 70 процентдэ азот элбэгтэй бодосууд, сенажай 50 процентдэ элдэб консервантнууд оруулагдаһан байна. Бүхыдөө 40 мянган тонноһоо бага бэшэ холимол силос дарагдаха юм. Ингэжэ нэгэ жэлэй таримал ногооной, һолоомоной хуряагдажа дүүргэгдэхэдэ малай условно толгой бүхэндэ хамта 9,3 центнер тэжээлэй единицын хэмжээнэй хоол бэлэдхэгдэхэ аргатай болонхой. Энээнэй нормоһоо, нёдондоной энэ үеынхиһөө зарим тэды багашье һаань, бүхы тэжээлые бодомжотой үбөөр, арьбанаар хэрэглэжэ шадабал, малай үбэлжэлгые муу бэшээр үнгэргэхэ арга бии.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа, орооһо таряа, тэжээл, хартаабха болон овощ ехээр ургуулжа абаха хэрэгтэ өөһэдынгөө ехэ хубитые оруулһан олохон колхоз, совхозуудые, бригада, звенонуудые тэмдэглэхэ ёһотойбди. Бүри октябриин эхеэр бүхы ургасаяа хуряажа дүүргээд, хамтадань 55 мянган центнер таряа абаа гэхэ гү, али гектар бүриһөө 18 центнер ургаса хуряажа, хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ бэлдэһэн, гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө дүүргэһэн Хилганын колхозые (Баргажанай район) нэрлэхээр. Мүн Хяагтын районой «Родина» колхоз бүхы 5250 гектар таряалангай гектар бүриһөө 16 центнер таряа, 290 гектар газарай гектар бүхэнһөө 90 центнер хартаабха, 600 гектар тарилгын гектар бүхэнһөөнь 200 центнер кукурузын ногоо ургуулжа абаа.

Таряан ажалай бригада, звенонуудта ажалай эмхидхэлэй болон түлөөһэнэй шэнэ гурим нэбтэрүүлэгдэжэ, газар таряалангай ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һайн нүлөө үзүүлэгдэбэ. Мухар-Шэбэрэй районой «Искра» колхозой В. С. Ивановой бригада хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ, таряалангай гектар бүриһөө 16,5 центнер ургаса абаха түсэбтэй һаа, тэрэнээ 17,6 центнертэ хүргөө. Кабанскын районой «Большереченский» совхозой В. И. Федоровой хүтэлбэрилдэг бригада баһал энэ гуримаар ажаллажа, таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 19,8 центнер таряа, 154 центнер силосэй ногоо, 138 центнер хартаабха абаа. Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой В. Г. Носовой бригада 1160 гектар дээрэһээ гектар бүхэнһөөнь 16,5 центнер ургаса абажа, намарай паар хахалха түсэбөө дүүргээд, мүнөө һаяар һолоомоёо хуу суглуулжа абахань. Түнхэнэй районой «Сибиряк» колхозой хартаабхашан А. И. Соковиковой звено гектар бүриһөө 95 центнер ургаса абаха түсэбтэй аад, тэрэнээ 110 центнертэ хүргөө. Хандалиин совхозой мэдээжэ агроном Т. Ф. Дубковагай даадаг огородшодой звено гектар бүриһөө 160 центнер овощ абаха даабаритай һаа, тэрэнээ 222 центнертэ хүргэжэ шадаа. Бэшүүрэй районой Бодонгуудай совхозой түрүү луговод Э. Б. Санжицыренов сабшалангай гектар бүриһөө 30,6 центнер үбһэ абаһан байна.

Мүнөө октябриин үлэһэн үдэрнүүдтэ таряалан дээрэхи бүхы хүдэлмэриие түргэнөөр түгэсхэжэ, абтаһан продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбые дүүргэхэ, ерэхэ жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ сэбэрлэжэ хааха, бүхы машина техникые хуу суглуулжа хадагалалгада табиха, намар-үбэлэй үедэхи трактор, машинануудай заһабарилгые эмхитэйгээр эхилхэ болоно.

Эдеэ хоолой программые бэелүүлхын түлөө ажахынуудай малшадшье габшагай шангаар хүдэлнэ. Тэдэнэй үнэн шударгы оролдолгын ашаар адууһа малай, шубуудай тоо толгой олошоруулагдажа, ашаг шэмэнь дээшэлүүлэгдэнэ. Жэлэй үнгэрһэн юһэн һарада нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада һү худалдалга—4 процентээр, үндэгэ — 2 процентээр ехэ болгогдоо. Энэ үе соо эбэртэ бодо малай тоо—8600, адуу моридой—3254, гахайнуудай тоо 14 мянган толгойгоор олошоруулагдаа.

Нёдондонойхитой сасуулхада Түнхэнэй районой ажахынууд һү үйлэдбэрилгые — 22, Хэжэнгын район — 17, Мухар-Шэбэрэй район — 9 процентээр дээшэлүүлбэ. Тэндэхи ажахынууд һү гүрэндэ худалдаха 3 кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Хяагтын, Захааминай, Зэдын районууд үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхидэ орходоо мяха ехээр абажа, тэрэниие гүрэндэ худалдаха 9 һарын түсэб дүүргэһэн байна.

Мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха хэрэгтэ түрүү һаалишад, малшад, хонишод өөһэдынгөө ехэхэн хубитые оруулна. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3000 килограммһаа дээшэ һү һаахын түлөө мүрысөөн республика доторнай үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Нёдондо гурбан мянгатанай зэргэдэ гараһан һаалишан В. Г. Перевозникова, (Кабанскын шубуунай фабрика) энэ жэлэй юһэн һарада үнеэн бүриһөө 3031 килограмм һү һаагаад байна. Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Д. Очирова, Мухар-Шэбэрэй районой «Эрдэм» совхозой һаалишан А. К. Басова болон бусад энэ жэлдэ баһал үнеэн бүриһөө 3000—3500 килограмм һү һааха гүйсэд аргатай.

Түргэнөөр түлжүүлэгдэхэ, шахан таргалуулагдаха үхэрнүүдые харууһалдаг олохон малшад һайн үрэ дүнгүүдые түйлана. Бэшүүрэй районой Охин-Булагай совхозой малшан В. М. Бердников харууһалдаг үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдэ 1300 граммаар, Түнхэнэй совхозой үхэршэн В. Д. Бадмаев — 1189 граммаар, Яруунын районой Исэнгын совхозой малшан Д. Г. Дашиев үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ 950 граммаар нэмээһэн байна.

Байгша ондо республика дотор хонишодой 124 бригада зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абажа томо болгоо. Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Д-Н. Б. Сундуев республикынгаа бүхы хонишодой дунда жэлһээ жэлдэ түрүү һуури эзэлжэ ябадаг. Байгша ондо тэрэнэй бригада 583 эхэ хониһоо 680 хурьга абаа гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриһөө 151 хурьга түлжүүлээ. Хонин бүхэнһөө 5 килограмм нооһо хайшалаа.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

АГУУЕХЭ ВОЖДЬДО ЗОРЮУЛАГДАНА

ФРУНЗЕ. (ТАСС). Революциин вождьдо памятник, В. И. Ленинэй Түбэй музейн филиал октябриин 12-то Киргизэй ниислэл хотодо нээгдэбэ.

Киргизэй ССР-эй ба республикын Компартиин ойдо зорюулагдажа байгуулагдаһан Ала-Тоо гэжэ талмай дээрэ энэ гайхамшагта үйлэ хэрэгтэ зорюулагдаһан митинг болобо. Киргизэй ажалшадай түлөөлэгшэд болон айлшад митингдэ хабаадаһан байгаа.

Талмайн тэг дунда асари ехэ, гайхамшагта памятник бодхоогдобо. СССР-эй арадай уран зурааша А. Кибальников, Киргизэй ССР-эй арадай уран зурааша Т. Садыков тэрэнэй авторнууд болоно.

В. И. Ленинэй Түбэй музейн филиалай байшан памятнигай хажууда баригдаба. Вождиин агууехэ образ, шэнэ түхэлэй парти байгуулха талаар, хүдэлмэришэд болон таряашадай дэлхэй дээрэхи түрүүшын гүрэниие хүтэлбэрилхэ талаар тэрэнэй айхабтар ехэ ажал ябуулга хэһыень элирхэйлэн харуулһан олон тоото документнүүд, материалнууд тэрэнэй уужам салуу залнууд соо табигданхай.

Музейн филиал марксистско-ленинскэ теори шудалалгын методическа ехэ түб болохо ёһотой.

Киргизэй Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Т. У. Усубалиев митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. И. Воротников, союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудай Нэгэдэхи секретарьнар: Узбекистанай — И. Б. Усманходжаев, Таджикистанай—Р. Н. Набиев, Туркменистанай—М. Г. Гапуров, Киргизэй ССР-эй ба республикын Компартиин 60 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадахаяа ерэһэн Москвагай, РСФСР-эй ба Казахай ССР-эй делегацинууд митингдэ хабаадалсаһан байна.

СҮЛӨӨЛЭЛГЫН АЛДАРТА ҺАЙНДЭР

КИЕВ. (ТАСС). Немец-фашис булимтарагшадһаа сүлөөрэлгын 40 жэлэй ойе Украинын ажалшад бүхы совет хүнүүдтэй хамта ехэ, баяр жабхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Энэ гайхамшагта һайндэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан октябриин 12-то Украинын ниислэл хотодо болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь В. В. Щербицкий элидхэл хээ. Фашис булимтаралгын харата муухай сагые усадхан зайсуулжа, 1944 оной октябрь һарын үдэрнүүдтэ бүхы республика дээгүүрнай эрхэ сүлөөгэй хурса наранай мандан гараһан үеые Совет Украинын арад түмэнэй мэдэрһэн айхабтар ехэ баяр баясхалангые республикымнай ажалшад эдэ үдэрнүүдтэ дахинаа мэдэржэ байһан шэнгеэр үзэгдэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Манай ороной бүхы нацинууд ба арад үндэһэтэдэй түлөөлэгшэд Совет Украинын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдаһан байгаа гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Республикые сүлөөлэлгын агууехэ тэмсэл 22 шахуу һара соо үргэлжэлһэн юм. Олон зуугаад частьнууд, соединенинүүд ордендуудаар шагнагдаһан, 1100 гараниинь хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэһэн байгаа. Онсо шалгарһан 4 мянга шахуу хүн Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн. Партизанууд болон подпольщигууд арадай баатаршалгын түүхэ бэшэгтэ залиршагүй хуудаһа бэшэһэн байгаа.

Дайнай һүүлэй үедэ Совет Украинын гаталһан зам тухай В. В. Щербицкий хөөрэбэ. Мүнөө эндэ 1940 ондо манай бүхы ороной үйлэдбэрилдэг байһанһаа 4 дахин ехэ промышленна продукци гаргагдана. Сүлөөрһэнһөө хойшо 40 жэлэйнгээ ойдо Украинын ССР зохёохы хүсэнүүдэйнгээ һалбаран хүгжэлгын үедэ хүрэжэ ерэбэ. Адли тэгшэ эрхэтэй республиканудай дунда тэрэ хурдан түргэнөөр хүгжэжэ, социальна ба оюун ухаан бодолой хүгжэлтын шэнэ орьёл өөдэ дабшана.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй, баатар-хотонуудай, республикын хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай, арадай интеллигенциин, залуушуулай түлөөлэгшэд баярай суглаанда хабаадагшадые халуунаар амаршалба.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, нүхэр К. У. Черненкэдэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаһан байна.

БАЯРАЙ СУГЛААН

КЫЗЫЛ. (ТАСС). Тувын хото городуудта, хүдөө нютагуудта ехэ һайндэр хүрэжэ ерэбэ: СССР-эй бүридэлдэ һайн дураараа ороһоор 40 жэлэйнгээ ойе тэрэ тэмдэглэжэ байна. Партиин Тувын областной комитедэй ба Тувын АССР-эй Верховно Соведэй хамтын баярай суглаан октябриин 12-то эндэ болобо.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Л. Б. Ерминэй соносхон уншахадань, сугларгшад альга ташалгаар угтаа.

1944 оной октябрь һарада Тувын һайн дураараа СССР-эй бүридэлдэ оролго тувынхидэй ажабайдалда үндэһэн хубилалта болоһон, тэдэнэй али бүхы хүгжэлтэдэ үргэн харгы зам нээһэн байгаа гэжэ суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Агууехэ ород арадай ба бүхы совет арадуудай аха дүү ёһоной туһаламжаар хэзээ нэгэтэ барга харанхы, эгээл гээгдэнги Сибириин булан тохой байһан энэ нютаг шэнэ барилганудай, томо ехэ индустриин, түгэс оньһожоруулагдаһан олон һалбаритай совхозуудай республика болонхой. Арадай оюун ухаан бодолой ажабайдалда айхабтар ехэ хубилалтанууд болоо. Тува арадай уран хурса, онсо өөрсэ соёл һалбаран хүгжөө.

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Таряашад болон малшад габшагай ажалаараа мэргэжэлтэ һайндэрөө — Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэрые угтаба. Тэдэнэй эгээл эрхимүүд — үйлэдбэриин түрүүшүүл болон новаторнууд — октябриин 12-то Москвада болоһон баярай суглаанда хабаадахаяа ерэһэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев, СССР-эй министрнүүд, СССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй ба РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведүүдэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд президиумдэ һуугаа. Таряалан болон фермэнүүдэй баатарнууд, колхозно хүдэлөөнэй ветеранууд, эрдэмтэд тэдэнэртэй хамта байбад.

СССР-эй хүдөө ажахын министр В. К. Месяц элидхэл хээ. Ороной агропромышленна комплексын ажалшад Эдеэ хоолой программа дотор табигдаһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэдэнэр ургаса хуряалгаяа дары түргөөр дүүргэхые, продукци ехээр үйлэдбэрилхые, тэрэнэй шанар һайжаруулхые шармайна.

Хүдөөгэй ажалшад КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын, Эдеэ хоолой программын даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ юм гэжэ суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС).

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

...Н—САГААН ...ЭНЭЙ ДЭЭЖЭ

...колхозой малшад гүрэндэ һү, мяха ...табан жэлэй түсэбые болзорһоонь ...лүүлхэ зорилготойгоор ажаллана. ...нэгэдэхи табан жэлэй туршада Ноё... ...алишад үбэлжэлгын болон бэлшээ... ...ехэ һү абаха социалис уялгатайгаар ... Сэлэнгын район соо мүры... ...һэн байна. Һаалишан бүхэн дээшэ... ...уялгануудые абажа, ажалдаа ...ды амжалтануудые түйлаа. Тусхайл... ...й һү һаалиин фермын түрүү һаа... ...С. Закирова эдэ үдэрнүүдтэ хубиингаа ...жэлэй түсэб дүүргэһэн тухайгаа ...б. Тус һаалишан энэ хугасаа соо ...риһөө дунда зэргээр 3100 килограмм ...шадаһан байна. Тэрэшэлэн СССР-... ...ховно Соведэй депутат З. Ц. Гылы... ...Д. Буянтуева гэгшэд энэ жэлэй түсэб ...соо урид бэелүүлжэ шадаба.

...малай фермын манай коллек... ...һү абахын түлөө саг үргэлжэ оролдо... ...Зунай үедэ һаалиин малые түхэ... ...дхэдэ бэлшээхэһээ гадна нэмэлтэ ...гэдэг гуримтай болонхойбди. Үнеэ... ...зээтагүй гурба дахин һаажа, ...бэрилхэ талаар зоотехническэ хү... ...һайнаар ябуулхые оролдонобди. ...хүдэлһэнэйнгөө ашаар зунай бэлшээ... ...дэ манай һаалишад үнеэн бүриһөө ...килограмм һү һааһан байха юм.

...гүрэндэ һү тушааха энэ жэлэй ...кварталай түсэб үшөө сентябриин ...гэ һэн. Энэ хэрэгтэ Залаагай һү... ...комплексын, үүлтэртэ фермын кол... ...оруулһан хубита ехэ байха юм. ...муу бэшэ бэлэдхэлтэйгээр үбэлжэл... ...бэбди. Үбһэ тэжээл яһала бэлэдхэг... ...байна. Жэшээлхэдэ, табан жэлэйнгээ ...дүүргэһэн луговод Долгор-Еши Бад... ...звено манай фермые һайн ша... ...үбһөөр хангаба.

...фермэдэ хори шахуу жэл ажаллажа ...ааб. Имагтал оролдолгын ашаар за... ...дүршэлтэй болооб гэжэ һананаб. ...хараалһанаа заатагүй бэелүүлхэ ...оролдогби. Мүнөө жэлдэ харууһал... ...һан 20 үнеэнһээ 44500 килограмм ...түсэбтэй һаа, эдэ үдэрнүүдтэ тэрэ... ...лүүлжэ шадабаб. Байгша оной декаб... ...20 болотор хубиингаа арбан нэгэдэхи та... ...түсэбые дүүргэхэ гэжэ хараалнаб. ...дүн хамта 3100 центнер һүн миниии ...булэг үнеэдһээ энэ табан жэлэй ...жэлэй туршада абтахань гээшэ. Та... ...түсэбһөө гадуур 450 центнерһээ ...бэшэ һү һааха зорилготойб.

...амжалтатай худэлхэ арга боломжо ...шадахи онуудаар табигдаһан гэжэ би... ...ойлгодогби. Юуб гэхэдэ, манай ...фермэ 1934 ондо байгуулагдаһан ...хэдэл нютагтамнай түрүүшын сим... ...үүлтэрэй мал асарагдаад, үсхэбэри...

лэгдэжэ эхилһэн гээшэ. Эндэ хүдэлһэн түрүүшын үеын һаалишадай оролдолгоор ашаг шэмэ ехэтэй үүлтэртэ мал бии болгогдоо. Ленинэй орденой кавалернүүд Ц-Д. Чагдурова, Х. Цацаева, республика соогоо мэдээжэ болоһон һаалишад Ц. Хайдапова, Ц. Очирова, Я. Лумбунова, Д. Хайдапова, Ж. Банзарова болон бусад 5—6 мянган литр һү үгэдэг үнеэдые түлжүүлһэн алдартай. Манай фермын коллектив 1939 онһоо эхилээд оло дахин ВДНХ-гай дипломуудаар шагнагдаһан байха. Мүнөө бидэ үүлтэртэ 227 үнеэдые харууһалнабди. Жэл бүхэндэ бурүү, хашараг бухануудые, гунжануудые республикынгаа бэшэ ажахынуудта худалдадагбди. Үүлтэртэ малые һайнаар түлжүүлхэ хэрэгтэ тугалшан Б. Терентьева, мал адуулагша, Буряадай АССР-эй габьяата малшан Б. Эрдынеев гэгшэдэй оруулһан хубита ехэ.

Тиигэжэ ажалай ёһо заншалаар баян коллективтэ хүдэлжэ байһан бидэнэр эгэшэнэрэйнгээ түйлаһан амжалтануудые улам арьбадхахал ёһотойбди.

Манай коллективэй хүдэлмэридэ дутуу дунданууд ушардаг лэ гээшэ. Малай тэжээл дуталдаха, тэжээлэй цехэй бирагүйгөөр хүдэлгэгдэхэшье ушар үзэгдэдэг. Мүн илангаяа үбэлэй үедэ электрын элшэ хүсөөр хангалга найдамгүйшэг. Эдэ бүхы дутуу дунданууд усадхагдаха ёһотой.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 67-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гай уряанууд соохи «Колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Малай үбэлжэлгэ эмхи гуримтайгаар үнгэргэгты! Мал ажалай продукци үйлэдбэрилгые ехэ болгогты!» гэһэн дулаэтэ үгэнүүд манда сэхэ хабаатай. Мүнөөдэр Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа, түрэл партиингаа XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ хүдөөгэй ажалшан бүхэн бүхы хүсэ шадалаа зорюулна, абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрүүтэйгөөр бэелүүлхэбди гэжэ мэдүүлнэ.

Л. ДЫЛЫКОВА,
Сэлэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ АЛДАР СОЛО!

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮД

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ талаар габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1984 оной октябриин 12-ой Указаар:

«БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА МАЛШАН» гэһэн нэрэ зэргэ Хэжэнгын районой «Первомайский» совхозой һаалишан Мария Павловна **Бадулинада**, Түнхэнэй районой «Саяанай» совхозой һаалишан Софья Сыреновна **Бандеевада**, Хяагтын районой «Дружба» колхозой һаалишан Анна Васильевна **Бузинада**, Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Цырен-Ханда Дарибазаровна **Доржиевада**, Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үхэршэн Тимофей Миронович **Калашниковта**, Бэшүүрэй районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой гахайшан Анна Фирсовна **Паньковада**, Кабанскын районой Кабанскын шубуунай фабрикын һаалишан Валентина Георгиевна **Перевозниковада**, Захааминай районой СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой адуушан Дашицырен Цыденович **Раднаевта**, Зэдын районой Бооцын совхозой хонишон Дансаран Батуевич **Самбуевта**, Хурамхаанай районой Гааргын совхозой һаалишан Дыжид Цыденовна **Шарлановада** олгогдобо.

«БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА МЕХАНИЗАТОР» гэһэн нэрэ зэргэ Яруунын районой «Победа» колхозой механизатор Замиль Ибрагимович **Валеевтэ**, Улаан-Үдын районой Госкомсельхозтехникын Оронгын отделениин токарь Цыден Надмитович **Гомбоевто**, Улаан-Үдын районой Ивалгын ОПХ-гай механизатор Алексей Георгиевич **Петровто**, Бэшүүрэй районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Михаил Васильевич **Перелыгиндэ**, Прибайкалиин районой «Ильичкинский» совхозой механизатор Михаил Иванович **Тутыниндэ**, Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой механизатор Акзам Гарипович **Шакировта** олгогдоо.

«БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА АГРОНОМ» гэһэн нэрэ зэргэ Хориин районой Дэдэ-Тайлсын совхозой директор Петр Осипович **Никитиндэ**, Загарайн районой Онохойн совхозой овощ ургуулха цехэй начальник Галина Ивановна **Шигинада** олгогдобо.

«БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ВЕТЕРИНАРНА ВРАЧ» гэһэн нэрэ зэргэ Улаан-Үдын районой Калининай нэрэмжэтэ совхозой ахамад ветеринарна врач Александр Савельевич **Андреевтэ** олгогдоо.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулһанайнь түлөө, Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба гэбэл:

Аносов Прокопий Григорьевичые — Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой механизатор.

Бариева Фаялга Ахуновнае —Хориин районой Хүрбын совхозой һаалишан.

Бальчинов Владимир Ломбоевичые— Зэдын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор.

Батуев Сергей Данзановичые — Сэлэнгын районой «Эрдэм» колхозой жолоошон.

Бобкова Раиса Ивановнае —Түнхэнэй районой «Маяк» колхозой һаалишан.

Бурлакова Клавдия Петровнае — Кабанскын районой Байгалай ОПХ-гай ветеринарна фельдшер.

Буянтуев Дармажап Дашиевичые — Сэлэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой комбайнер.

Веденяпин Леонтий Тихоновичые — Мухар-Шэбэрэй районой «Забайкалец» совхозой механизатор.

Воробьева Надежда Алексеевнае — Кабанскын районой «Большереченский» совхозой һаалишан.

Ветошников Виктор Иннокентьевичые — Бэшүүрэй районой «Сибирь» совхозой отделениие эрхилэгшэ.

Дендупов Владимир Жанаевичые— Хурамхаанай районой Аргатын совхозой хонишон.

Ербаев Иван Булгатовичые —Хэжэнгын районой Загаһатын совхозой хонишон.

Зайцев Андрей Трифоновичые — Улаан-Үдын районой Калининай нэрэмжэтэ совхозой механизатор.

Козлова Ксения Андреевнае Мухар-Шэбэрэй районой «Искра» колхозой һаалишан.

Кишиктуева Мария Пурбо-Доржиевнае — Улаан-Үдын районой «Заветы Ильича» совхозой һаалишан.

Красикова Галина Петровнае — Прибайкалиин районой «Прибайкальский» совхозой звеньевод.

Ларионова Валентина Андреевнае — республиканска научно үйлэдбэриин ветеринарна лабораториин таһагые даагша.

Малыгина Прасковья Федоровнае — Баргажанай районой Шитханай совхозой тугалшан.

Мункуев Валерий Дашиевичые — Захааминай районой Хамниин совхозой хонишон.

Мухутдинов Николай Талгатовичые — Хориин районой «Георгиевский» совхозой хонишон.

Насандариева Нина Намдыковнае — Загарайн районой Эрхирэгэй совхозой зоотехник.

Рыжакова Галина Андреевнае Улаан-Үдын районой «Пригородный» совхозой һаалишан.

Сидинкин Василий Константиновичые — Бэшүүрэй районой «Дружба» колхозой механизатор.

Сикорский Георгий Алексеевичые — Яруунын районой «Комсомольский» совхозой үхэршэн.

Тимофеев Андрей Гавриловичые — Хяагтын районой «Родина» колхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир.

Ушаков Владимир Александровичые— Мухар-Шэбэрэй районой «Коммунизм» колхозой хонишон.

Халецкий Дмитрий Игнатовичые — Зэдын районой «Борьёогой» совхозой механизатор.

Хандакова Софья Доржиевнае— Ахын районой «Коммунизм» колхозой хонишон.

Мүнөөдэр—Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

ТҮРЭЛ НЮТАГАЙМ ХҮГЖЭЛТЭ

Хүдөө нютагуудые социальна талаар хүгжөөхэ, хүдөөгэй хүн зоной һуудал байдалые, соёлой, медицинскэ ба ажаһуудалай талаар хангалгые улам һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые удаа дараалан бэелүүлхэ гээшэ партийна, совет, ажахын болон профсоюзай органуудай шухалын шухала зорилго болоно гээд партиин XXI съездын шиидхэбэринүүд соо заагдаа бэлэй. Үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада энэ талаар партиин хараалһан түсэбүүд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Энээниие манайшье коллективэй социально-экономическа хүгжэлтын талаар һүүлэй жэлнүүдтэ ябуулһан ажал хэрэгүүд гэршэлнэ. Колхознай район соогоо олон һалбаритай томохон ажахынуудай нэгэн юм. Бидэ 9 мянга гаран гектар элдүүрилгын газартайбди. Ажахыдамнай 30 мянган хонин, 2719 үхэр мал, 677 гахай, 679 адуун үсхэбэрилэгдэнэ. Мүнөө үедэ хамтын ажалда 1030 колхозник хабаадалсана.

Колхозой правлени, партком, профсоюзай ба комсомолой комитедүүд таряашадай, малшадай үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлхэ арга боломжонуудые олгуулха асуудалда онсо анхарал хандуулдаг. Таряан ажалда, мүн һү һаалиин фермэнүүдтэ бар хүсөөр хэгдэдэг ажал гол түлэб оньһожоруулагданхай. Дээдэ-Бургалтайн, Хара-Үбһэнэй һүнэй фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хүнгэдхэхын тулада үнеэдые һаалга, наг шэбхэ гаргалга, малые уһалалга оньһон техникын хүсөөр хэгдэнэ. Энэ жэлдэ Хара-Үбһэнэй фермын малай дал заһабарилагдажа, 560 тугал байлгаха байра бэлэн болгогдожо, ашаглалгада үгтөө. Мүн Дээдэ-Бургалтайн тугалай байра һэльбэгдэжэ, забһартай шала дэбдигдэһэн байна.

һүүлэй хоёр жэлэй туршада хонидые байлгаха шэнэ дулаан дал, малшадай гурбан гэр бодхоогдоо. Трактор машинаяа һайнаар заһабарилан хадагалхын тула шэнэ МТМ, гараж, хушалтатай һарабшанууд баригданхай. Дээдэ-Бургалтайда, Зэлтэртэ, дулаан гаражнууд бии.

Колхозой тоог хүсэд оньһожоруулагданхай. Эндэ хүсэ ехэтэ ЗАВ-20, ЗАВ-10 түхэлэй болон бусад түхеэрэлгэнүүд хүдэлгэгдэнэ, таряа буулгаха талмайнууд цементээр хушагданхай, үрэһэ хүрэнгын орооһо хадагалха складууд баригданхай юм. Иигэжэ үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ үндэһэ һуури жэлһээ жэлдэ бэхижүүлэгдэжэл байдаг. Мүнөө бидэ 70 трактортай (тэрэ тоодо хүсэ ехэтэ К-700 түхэлэй 7 трактор), 30 комбайнтай, 50 автомашинатайбди. Тэрээнһээ гадна олон тоото электромоторнууд хүдэлгэгдэнэ. Дүн хамта хүдэлгэгдэжэ байһан оньһон техникэ 18,4 мянган мориной хүсэтэй гэхэ гү, али хүдэлмэришэн бүхэндэ 20,7 мориной хүсэтэй техникэ хүртэнэ.

Байгша оной түсэбүүдые сүм дүүргэхын түлөө манай колхознигууд бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байна. Ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда һаалишад Ажалай Алдар Солын II ба III-дахи шатын орденуудай кавалер М. Д. Гармаева, орденто Д-С. Б. Бадмаева, Г. Л-Ч. Лубсандашиева, Д. Б. Буянтуева, хонишод Б. Ж. Бадмаев, Е. Ц. Улзытуева, Д. Д. Доржиев, И. А. Фазиев, үхэршэн В. П. Жапов, зүгышэн Д. М. Сукнев, механизаторнууд Ф. Р. Раднаев, И. В. Шестаков, Б. Д. Баиров, Д. Д. Цыденов, хартаабхашан Н. Г. Гарифулин гэгшэд ябана. һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүдые хүтэлбэрилэгшэд коммунистнууд А. Т. Айсуев, М-Ж. Б. Бадмаев хоёр даалгагдаһан ажалдаа оролдосо ехэтэйгээр хандажа, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хүдэлмэриие шадамараар ударидана.

Нютагаймнай мүнөөдэрэй онсо шэнжэ гэхэдэ, Доодо-Бургалтай, Зэлтэр, Дээдэ-Бургалтай һууринууд болбосон түхэлтэй болгогдоно, эндэ барилга ехээр хэгдэнэ. Доодо-Бургалтайда һүүлэй гурбан жэлэй туршада 20 гэр бодхоогдожо, ашаглалгада үгтэнхэй. Эдэ гэрнүүдтэ залуу механизаторнуудай, малшадай, колхозой мэргэжэлтэдэй бүлэнэр орожо түбхинэнхэй. һүүлэй үедэ хубиин байрын гэрнүүдые барилга үргэдхэгдэнэ.

Колхозоймнай түб һууринда соёлой байшан, хүүгэдэй саад «Чебурашка», хүүгэдэй спортивна һургуулиин филиал, больница, хэдэн магазинууд, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын районно управлениин комплексно пункт, хэлхеэ холбооной отделени болон бусад эмхи зургаанууд хүдэлнэ.

Нютагаймнай соёлой байшанда республикымнай уран зураашадай бэлэглэһэн уран зурагай галерей эндэ ерэһэн хүн бүхэнэй анхарал татадаг, һонирхол үүсхэдэг юм. Эндэ арадай инструментнүүдэй, духовой оркестрнүүд хүдэлдэг, «Современник» гэжэ ород, «Аялга» гэһэн буряад программаяа гүйсэдхэдэг агитбригаданууд бии. Гадна дуушадай, хатаршадай бүлэгүүд арадай университет, лектори хүдэлнэ. Зэлтэрэй соёлой байшангай дэргэдэ 1978 ондо хасагуудай хоор байгуулагдаһан. Тиихэдэ 27 хүн хабаададаг бэлэй, харин мүнөө тэдэнэй тоо 50 гаран болонхой. Ажалай ветерануud Ф. Ф. Гончаров, Е. К. Усова, Г. Ф. Гончаров, М. И. Вербилова, сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Л. М. Усова, гахайшад — Т. Ю. Докичева, Г. И. Бутусина, ветфельдшер М. М. Клочихина болон бусад түс хоорой эдэбхитэдэй тоодо оролсодог. Хооройхид гансашье нютаг голдоо бэшэ, мүн район, республика соогоошье мэдээжэ болонхой. Хүн зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ ехэ үүргэтэй байһанайнь түлөө энэ хоорто «арадай хоор» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Мүн соёлой байшангай «Сельчанка» гэжэ агитбригадада 17 колхознигууд хабаададаг юм. Дээдэ-Бургалтайн хүдөөгэй клубай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд малшадта үргэлжэ айлшалжа байдаг заншалтай.

Бидэ соёлой эмхи зургаануудай материально-техническэ баазые һайжаруулха, һайн мэргэжэлтэдээр хангаха асуудалда анхаралаа ехээр хандуулдагбди. Колхозоймнай стипендиадууд байһан Ж. Ч. Цыденов О. Н. Максимова хоёр Зүүн-Сибириин Гүрэнэй соёлой институт дүүргэжэ ерээд, нютагтаа амжалтатай хүдэлжэ байнхай.

Мүнөөдэрэй шухала зорилго хадаа хүдөө нютагуудта соёлой-спортивна комплекс байгуулга болоно. Тиимэһээ мүн спортивна хүдэлмэри эрхилгые ходо анхардагбди. Энэ хэрэг һайжаруулхын тула тусхай совет байгуулагданхай юм. Жэл бүхэндэ манай нютагта волейболоор, теннисээр, барилдаагаар, боксоор заншалта мүрысөөнүүд үнгэргэгдэдэг. Эдэ мүрысөөнүүдтэ районоймнай бэшэ колхоз, совхозуудһаа, хүршэ Захааминай районой ажахынуудһаа спортсменүүд хабаадалсадаг. Энэ жэлдэ барилдаанай хибэс спортсменүүдтээ абажа үгөөбди.

Мүнөө сагай машина техникые эрдэм бэлиг түгэс мэргэжэлтэд лэ үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглажа шадаха гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Нютагуудаймнай дунда, найман жэлэй, эхин һургуулинуудай һурагшадые ажал хүдэлмэридэ һургаха гээшэ бүгэдымнай нангин уялга. һургуули колхоз хоёрой хоорондо яһала һайн холбоо барисаан байгуулагданхай. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, ажалай түрүүшүүл, багшанар болон һурагшадтай саг үргэлжэ уулзажа байдаг. Колхознай һургуулидаа машина, техникэ үгэнхэй. Үзэсхэлэн һайхан Гэдээн гэжэ газарта һурагшадай ажалай бэ амаралтын лагерь нёдондо баригдаа һэн. Үхибүүд эндэ кукузику тарижа харууһалдаг, тэжээл бэлэдхэлгэдэ туһалдаг юм. Хойто жэлдэ һургуулиин байшанда нэмэжэ хэдэн классай багтахаар барилга хэхэ, колхозойнгоо МТМ-эйн дэргэдэ машиноведениин кабинет эмхидхэхэ хараатайбди. Дунда һургуули дүүргэһэн, мүн албанһаа табигдаһан залуу үетэн түрэл колхоздоо хүдэлхөөр олоороо үлэдэг болонхой. Тиигэжэ аба эжынгээ хэжэ ябаһан хүдэлмэриие халан абажа, ажалай уг залгамжалуулагшад нютагтамнай ургана. Колхозоймнай суута механизаторнуудай нэгэн Ж. Р. Айсуевай хүбүүд Вячеслав, Саян гэгшэд эсэгынгээ мэргэжэлые шэлээд, бэрхэшүүлэй тоодо оролсодог болонхой. Залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэдэй республиканска следто хабаадагша Ц. Д. Цыдыпов залуу үетэниие ажалда дүршүүлхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай. Тэрэнэй хүбүүн Владимир һая комбайн даажа абабашье, колхозой комбайнернуудай дунда түрүү һуури эзэлнэ. Энэ жэлдэ дунда һургуули дүүргээд, нютагтаа үлэһэн 6 залуушуулые хонишоной мэргэжэл шудалхыень Петропавловкын СПТУ-да эльгээгээбди.

Мүнөө колхозоймнай 200 гаран хүдэлмэрилэгшэд 30 наһа гүйсөөдүй зон байха юм. Тиимэһээ тэдэнэй эрдэм һургууляа дээшэлүүлхэ хэрэгые зүбөөр эмхидхэхэ шухала. Энэ жэлдэ арба гаран колхознигууд үдэшын һургуулида һуража, дунда эрдэмтэй болоо. Колхозой отделенинүүдтэ ошожо, хэшээлнүүдые үнгэргэхыень багшанарта һуралсалай жэлэй туршада тусхай автобус даалгадагбди. Мүн дээдэ һургуулинуудта, техникумүүдтэ заочноор һурадаг колхознигууд бии. Тиимэһээ жэлһээ жэлдэ эрдэм бэлигээр түгэс залуушуул колхознигуудаймнай зэргэдэ оролсоно ха юм. Энэшье манай үеын онсо шэнжэ.

Хүн зонойнгоо һуудал байдал һайжаруулха зорилготойгоор Зэлтэр, Дээдэ-Бургалтай һууринуудта байрын гэр олоор бариха хараатайбди. Зэлтэртэ Советскэ Союзай Маршал К. К. Рокоссовскиин музейн гэр шэнээр барюулхабди. Иигэжэ манай түрэл нютагай шэнжэ шарай жэлһээ жэлдэ һайжаран хубилна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэрые угтуулан таряа хуряалгын хүдэлмэриие дүүргэхэ зорилготойгоор ажаллаа һэмди. Энэшье хүдэлмэримнай дүүрэнтээ. Мүнөө манай урда ниитынгээ малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ, партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, XI табан жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллаха болонобди. Энэмнай оронойнгоо Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ манай хубита болохо юм.

Д. АЮШЕЕВ,
Зэдын районой «Мир» колхозой түрүүлэгшэ.

ЭНЭ—САГАЙМНАЙ ЭРИЛТЭ

Манай селекциин лабораториин хэдэг ажал хадаа Буряад нютагай эрхэ байдалда таарама ороoһото ургамалнуудай, олон жэлэй ногооной шэнэ сортнуудые бии болгохо ба тэрэниие ажахынуудта үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулдаг. Энэ хүдэлмэримнай хүндэхэншье, харюусалгатайшье гээшэ ааб даа. Теэд бэрхэшээлтэ ушарнуудай хэды тохёолдоошье һаань, бидэ урдаа табиһан зорилгоёо заатагүй бэелүүлхые оролдонобди.

Селекциин болон үрэһэ хүрэнгэ элбэгжүүлхэ хүдэлмэри анха түрүүн 1932 ондо К. М. Краммай хүтэлбэри доро эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэнэй хэһэн ажалынь угаа ехэ. Ороoһото ургамалай, үбһэ ногооной шэнэ сортнуудые олоор бии болгожо, колхоз, совхозуудта тарихыень дурадхаһан байна. Тэрэ сагһаа хойшо мүнөө болотор республикын селекционернүүд нилээд олон сортнуудые шэнээр бии болгоо. Тэдэнь ганса манай республикада бэшэ, мүн Сибирь болон Алас Дурна зүгэй областьнуудай ажахынуудта хэрэглэгдэнэ.

Үндэр баян ургаса үгэдэг ороoһото ургамалнуудай, үбһэ ногооной шэнэ сортнуудые бии болгоһон РСФСР-эй габьяата агрономууд К. М. Крамм, А. М. Останин гэгшэдэй ябуулһан хүдэлмэриень онсолон тэмдэглэлтэй. Бидэ мүнөө эдэнэрэй хэһэн хэрэгые саашадань һайнаар үргэлжэлүүлхые оролдонобди. Энэ талаар лабораториин коллектив суута селекционернүүдэй зааһан заабаряар ажалаа эмхидхэн ябуулна.

Намтай хамта научна хүдэлмэрилэгшэд Ф. Я. Дудникова, Ю. М. Овчинникова гэгшэд хүдэлдэг. Эдэ нүхэдни лабораторидо удаан саг соо хүдэлжэ, нилээд баян дүй дүршэлтэй болонхой. Энэ бишыхан коллектив үндэр ургаса үгэдэг, түргэн эдеэшэдэг, хоолостоо диилдэжэ унадаггүй, ган гасуурые дабажа гарахаар, тэсэмгэй сортнуудые бии болгохо талаар ажалаа үргэнөөр эрхилнэ.

һүүлэй жэлнүүдтэ бидэ баян ургаса үгэдэг шэниисын «бурятская-34», «бурятская-79», «онохойская-4», хара таряанай «онохойская», обёосой, «онохойская-547», «гэрэл», олон жэлэй ногооной: хүсы үбһэнэй «онохойская-6», житняк ногооной «иволгинская-68» гэдэг сортнуудые бии болгоһон байнабди.

«Бурятская-34» сортын шэниисэ манай байгаалиин эрхэ байдалда ехэ таарамжатай. Энэ ургамал ган гасуур жэлдэ яһала тогтууритай ургаса үгэдэг, түргэн эдеэшэдэг, надхажа унадаггүй. «Бурятская-79» сортын шэниисэ «онохойская-4» сортдо орходоо 2—4 үдэрөөр урид эдеэшэдэг байха юм. Энэ сортые хүршэ Шэтын областиин ажахынууд үргэнөөр хэрэглэдэг болонхой.

«Гэрэл» гэжэ обёосой сорт гандуу уларилтай сагта баян ургаса үгэдэгөөрөө онсо илгаранхай. Тэрэнэй ороoһонииньшье томо, шанараараашье һайн. «Онохойская-547» сортдо орходоо «гэрэл» хоёр үдэрөөр урид эдеэшэдэг юм.

һүүлэй хоёр жэлэй туршада манай лабораториин селекционернүүд «бурятская-94» сортын шэниисын шэнэ сорт бии болгобо. Энэ сорт «бурятская-34» сортһоо үндэһэлэн бии болгогдоһон байха юм. «Бурятская-94» сорт нүгөөдэдөө орходоо нилээд ондоо. Тэрэ түргэн саг соо гэхэ гү, али 5—6 хоногоор урид эдеэшэдэг, ороoһонойнь шанар ехэл һайн. Тиимэһээ республикын хойто зүгэй районуудта нилээд таарама гэжэ һанагдана. Энэ таряан Кабанскын районой Хандалиин совхозой, Кабанскын шубуунай фабрикын поли дээрэ мүнөө жэлдэ туршалга хэгдээ. Үрэ дүнгүүдыень абажа харахада, яһала урмашамаар. Жэшээлхэдэ, Хандалиин совхоздо таригдаһан «бурятская-94» сортын шэниисэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 37 центнер, Кабанскын шубуунай фабрикада — 26 центнер хүрэтэр ургаса абтаһан байха юм. Энэнь «бурятская-34» сортдо орходоо түс тустаа 4,5—2,4 центнерээр дээшээ болоно. Туршалгынгаа участогта шэнжэлгэ хэхэдэмнай, гектар бүриһөө 65,7 центнер ургаса абтаа һэн. Ушар иимэһээ энэ сортын шэниисэ Байгалай

БЭЛЭГНАЙ — БАЯН УРГАСА

Манай совхозой хүдэлмэрилэгшэд байгша ондо ниитынгээ адууһа малда элбэг хүрэхэ тэжээл нөөсэлөө гэхэ гү, али энэ жэлэйнгээ түсэбые бүхы зүйлөөрөө амжалтатай дүүргээ һэн. Тусхайлбал, 17,7 мянган центнер үбһэн бэлэдхэгдэхэ һаа, харин тэрэмнай 18,7 мянган центнертэ хүргэгдөө. Сенаж нөөсэлхэ түсэб 108 процент, силос дараха даабари 100,4 процент бэелүүлэгдэһэн байха юм. Ондоогоор хэлэбэл, дүн хамта 1620 тонно сенаж, 2812 тонно силос траншейнүүдтэ дарагдаа, 380 тонно витаминтай ногооной гурил үйлэдбэрилэгдөө. Шэмэтэ тэжээлэйнгээ шанарыень һайжаруулха талаар минеральна бодосууд нэмэгдээ. Жэшээлхэдэ, сенажда мочевинэ, силостэ пирсульфат бүхы заабариин ёһоор хэгдээ. Энэ жэлдэ бэлэдхэгдэһэн тэжээлэй шанарынь нёдондонойхидо орходоо холо дээшэ гэжэ тэмдэглэхэ ёһотой. Тодорхойлбол, һүрилэгдэһэн бүхы үбһэнэй 35 процентнь нэгэдэхи классай, эды зэргэнь 2-дохи, үлэгшэнь 3-дахи классай юм. Дарагдаһан силос болон сенажай шанарынь бултадаа нэгэдэхи классай гэжэ тодоруулагданхай.

Минии даадаг коллектив үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 164 процент дүүргэһэн байха юм.

Ч-Д. САНЖИЖАПОВ,
Хэжэнгын районой Могсохоной совхозой лугомелиоративна отрядые даагша.

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭНХЭЙБ

Жэл бүхэндэ сагай уларил адли байдаггүй. Илангаяа байгша оной зун хүйтэн, хура бороотой байжа, холын хадалиг бэлшээридэ һүрэг мал абаашажа харууһалһан бидэндэ нилээд хүшэр байгаа. Хэдэн хоногоор таһалгаряагүйгөөр адхаржал байһан хура бороодо нэбтэ норошоод ябахада бэрхэтэйхэн ааб даа. Олонхи ушарта һэлгэжэ үмдэхэ хуурай хубсаһаншье хомордогшо һэн. Иимэ бэрхэшээл дабахаар ерэһэн хадаа бүхы хүсэеэ элсүүлээ һэмди.

Холын бэлшээридэ гарахаар эртээнһээ бэлдэһэн байхабди. Нэн түрүүлэн малай эдихэ дабһан хүсэд хүрэхөөр абаашагдаа. Зунаймнай байра түгэс заһабарилагдажа, хушалта, һарабшануудынь шэнэлэгдээ һэн. Мүн бэеэр һула малда эдюулхэ талха таряанай зүйл эндэ асарагдаа бэлэй. Нажартаа хадалиг бэлшээридэ малаа бэлшээхэдээ ногоондонь үхэрнүүдээ садхаажа, түргэн хүшэлүүлжэ абахын тула оролдогшо һэмди. һүрэг малаа наранай һаял улайран туяаржа захалхаһаа бэлшээридэ гаргаад, үдэрэй халуунай эхилтэр ногоо элбэгтэй газартань бэлшээдэг һэмди. Удаань булагай тунгалаг хүйтэн уһаар ундалуулаад, һалхи һэбшээтэй хадын ташаланда малаа харууһалхаш. Иигэжэ бэлшээриеэ һэлгэхэдэ үхэрнүүд шэмэтэй ногоондо түргэн садажа, шэгнүүрээ горитойхоноор нэмээдэг һэн. Жэшээлбэл, манай гүүртэдэ харууһалагдаһан мал нажартаа бэлшээриин үедэ шэгнүүрээ

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ Республикымнай колхоз, совхозуудай коллективүүд заншалта һайндэрөө ажалайнгаа эрхим амжалтаар угтахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлээ. Тодорхойлбол, һүүлэй дүнгөөр, гүрэндэ бүхыдөө 40 мянга гаран тонно ороoһо таряан, 46 мянган тонно хартаабха, 12 мянган тонно овощ, 4258 тонно ногооной витаминтай гурил тушаагдаад байна. Эдэ үдэрнүүдтэ ороoһо таряа, хартаабха, овощ худалдалга үргэлжэлһөөр.

☆ Байгша ондо хонишодой 124 бригада 100 эхэ хонин бүриһөө 100, мүн дээшэшье хурьга абажа, гарза хоролтогүй түлжүүлһэн байна.

ОДОТО ОНГОСЫН ЭЭЗЭН

Фабрикынгаа директор Иван Емельянович Стулевтой уулзаһанай һүүлээр гансашье Валерий Идрисовэй бэшэ, мүн бүхы бригадын гэшүүдэй досоо ямаршьеб даа, атаархалай мэдэрэл түрөөд байгаа һэн. Урда жэлнүүдтэ заабол районой өөрын чемпионтой байдаг аад, энэ жэлдэ «Большереченский» совхозой залуу комбайнерта түригдэхэ болоһондоо атаа мэеэнэй мэдэрэлдэ абтажа болоо. Илангаяа энэ бригадада ороoһо таряанайнь урдынхидаал адли һайнаар ургаад байһанда али бүхы арга боломжоёо хэрэглэжэ шадангүй, суурхаһан нэрэһээ хахасаха гээшэнь тэдэнэртэ хүлисэшэгүйл ааб даа.

Предприятиин директорэй иимэ мэдээ дуулгаад ошоhоной һүүлээр нэгэ поли дээрэ сабшагдаһан баалнуудые суглуулан сохижо байһан Кабанскын тракторно-таряан ажалай бригадын комбайнернууд—нёдондоной районой чемпион Виктор Рыков, бүри урдахи жэлнүүдтэ республика доторoo чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэжэ суурхаһан Валерий Идрисов, дүршэлтэйшүүлэй нэгэн Иван Солодовников гэгшэд урданайнгаа солоһоо хахасахагүйн тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа захалаа һэн. Тэрэ үдэр гурбан комбайнер һүниин тэн болотор зогсолтогүй ажаллаа бэлэй.

Долгиёо эбхэрүүлэн салгидажа байһан Байгал далайн хорон хүйтэн һалхинда харлашаһан шарайтай Валерий Идрисов поли дээрэһээ һүниин хахадта гэртээ бусажа ерээ бэлэй. Бүхэ нойртоо абтаһан нүгөөдүүлээ һэрюулхэгүйе оролдон, үүдэ ороhоор хубсаһаяа тайлаад, урид бэлдэгдэжэ плита дээрэ орхигдоһон бүлеэхэн эдеэгээ эдиһээр һуутараа дулаасаһандаа юм гү, столойнгоо дэргэдэ унтан алдаһанаа һэришэбэ. һууриһаа бодожо бүүдэгэр харанхы сонхоороо газаашаа мүшэтэ тэнгэри шэртэн хараад, унтаридаа яаралгүйхэн ороо һэн.

Эртэ үглөөгүүр хэбтэриһээ бодожо, амарһан бэеэ тэниилгэн хубсалжа байһан Валериин ханада үлгөөтэй байһан часаа харахадань, һаял зургаанһаа үнгэржэ байба. Тэрэ түргэхэн газаашаа гаража, оршон тойрониие хаймадан шэртэнэ. Газаа бүрхэг, һалхитай. Урдуурнь халхабша болоһондол тэбхыһэн Хамар-Дабаанай оройгоор саһанай бадаран орохонь сайран харагдана. «Сагаймнай уларил бүри муудахань аал? Байн-байтараа энэ саһаниинь дороо орохогүй юм аа гү? Хэрбээ сагһаа урид саһан унабал, ямар бузархан болохонь гээшэб?» гэн бодомжолһоор гэртээ орожо яаралтайхан сайлаа һэн.

Валерий Идрисовэй ажалдаа хүрэжэ ерэтэрнь, тэнгэри бүри харлан бүрхэжэ, бороогой дуһалнууд аалихан тоборжо захалба. Тэрэ комбайнернуудай суглардаг багахан гэртэ орожо, бригадираа, мүн нүгөөдэ нүхэдөө хүлеэн һуухадаа ухаандаа элдэб бодолнуудые гүйлгэжэл байгаа һэн. Нэн түрүүлэн сагай уларилай иимэ түргөөр эрид хубилдаг байһандань гайхана. Хэрбээ хэдэн үдэрэй туршада таһалгаряагүй хура бороогой оробол, эдеэшэһэн таряаниинь надхажа унахал. Хабартаа баһал иимэ байгаа. Тарилгын түлэг эхилхэ үеэр арбаад үдэрэй туршада бороо орожо, хэды һаатуулаа һэм. Тарилга хэхэһээ байха поли дээрэ тракторaар ябахын аргагүй, элдүүрилэгдэһэн хүрьһэн үлүүсэ норожо, шабар шалбааг тогтошоһон байгаа бэлэй. Сагай уларилай иимэ бэрхэшээл ушаруулһанһаа уламжалан тарилгын хүдэлмэри урдынхиһаа хахад һара шахуу болзороор хойшолуулагдажа ябуулагдаа һэн. Эдэ бүгэдые ухаандаа гүйлгэн һуухадань бүхы комбайнернууд, автомашинын жолоошоод сугларжа, хэхэ ажалаа тодорхойлбод.

— Газаамнай саһан бороотой холижо оробо. Бидэ сэлмэжэ захалхадань, эдеэшэһэн таряагаа сэхэ хадажа эхилхэбди. Тиимэһээ мүнөөдэр комбайнуудаа таарулан түхеэрхэ болонобди, — гэжэ бригадир Иннокентий [illegible] Антипинай дуулгахада бултадаа зүбшөөжэ, газаашаа зэргэ гараа һэн.

Хүн бүхэн комбайндаа ошожо, абаһаар тоһо, түлишыень шалгаад, агрегат, узел бүхэниие харанад. Валерий Идрисов хэрэгтэй түлхюурнүүдээ абажа, штурвальщигтайгаа хамта комбайнайнгаа урдахи жаткада хурса хажуурнуудыень, мотовилыень һуулгажа захалаа һэн. Жэрылгэн табигдаһан комбайнуудай дундаһаа энэ агрегадынь марка, шэрээрээ бэшэ, харин урдаа тамгалагдаһан одохонуудаараа бусадһаа илгарна.

Комбайнер Валерий Идрисов наһаараа залуу ааб даа. Нютагайнгаа дунда һургуулида һураа. Механизаторай мэргэжэл шудалаа. Хабартаа, үбэлдөө трактор жолоодожо, фабрикадаа юрын лэ механизаторай ажал бүтээдэг юм. Харин намартаа ургуулһан таряагаа суглуулжа абалсадаг гуримтай.

Анханһаа машина, техникэдэ дуратай энэ нүхэрнай даалгагдаһан трактортаа техническэ хангалга, харууһыень хэжэ, һаадгүй бүтээсэтэйгөөр хүдэлгэдэг байһандаа нүхэдэйнгөө дунда магтаалтай болонхой. Удаань комбайн даажа абахадаашье бүри нарин нягта байһанаа харуулаа һэн.

Ургаса хуряаха хүдэлмэри хэдэн һарын туршада ябуулагдадаг бэшэ һэн тула, илангаяа комбайнаа түгэс һайнаар бэлдэхэ эрилтэ табигдадаг гээшэ. Валерий Идрисов бүри хабартаа комбайнаа заһабарилжа, бэлэн болгодог заншалтай. Намартаа ороoһо таряанайнгаа ургаса хуряажа захалхаһаа урид үнөөхи комбайнаа түхеэржэ, наринаар шалгадаг байха юм.

— Ургаса суглуулха хүдэлмэри эгээл харюусалгатай гэжэ һанагшаб. Магад түхэреэн жэлэй туршада оролдожо хэһэн ажалаймнай дүн байһандаа иимээр сэгнэгдэдэг байжа болоо. Фабрикымнай тракторно-таряан ажалай бригадын коллективүүд һүүлэй жэлнүүдтэ хамтын подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэһэндээ ехэхэн амжалта түйлаха аргатай болоо һэн. Шэнэ гуримаар ажаллахадаа, даалгагдаһан хүдэлмэреэ саг зуураар ерэһэн хүнүүдтэ найданагүйбди. Найдаханьшье бэрхэтэй. Бүхы ургасаяа өөһэдынгөө хүсөөр хуряаһаниинь дээрэ, — гэжэ комбайнер Валерий Идрисов хэлэнэ.

Хамтын подрядай аша үрэ тухай комбайнер дэмы магтаагүй. Юуб гэхэдэ, урдань бригадын гэшүүдэй хуряалгын зарим үдэрнүүдтэ һүниин тэн болотор поли дээрэ ажаллаха дуратай байхадань автомашинын жолоошод дэмжэнгүй, тогтоогдоһон сагайнгаа тулахада ажалаа дүүргэдэг бэлэй.

Республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн тэрэ жэлэй намар Валерий Идрисовэй ажалладаг бригадада ахань

УРДАМНАЙ ЕХЭ ЗОРИЛГО

Мүнөө үедэ хонишодой урда нилээд ехэ зорилго табигданхай. Хонидой тарган мяхэ, «сагаан алта» ехээр, элбэгээр абадаг болохын тула һүрэгөө түргэн олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гээшэ манай нангин уялга болоно. Ушар иимэһээ манай бишыхан коллектив гол һалбари болохо хонин ажалаа саашадань бүри хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулнашье, оруулхашье байха.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэриеэ түгэсхэхэмнай. Хэнэйшье мэдэһээр, энэ ажал нилээд хүшэрхэндэ тоологдодог. Искусственна аргаар үрэжүүлхэ гээшэ яһала харюусалгатай. Бидэ энэ харюусалгатай кампанияа өөһэдынгөө хүсөөр, эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ байнабди. Өөрөө бригададаа техник-үрэжүүлэгшээр үнихэнэй хүдэлэгшэб. Эхэ хонидоо һарын туршада үрэжүүлдэг гуримтайбди. Отарадахи пунктмнай һайнаар түхеэрэгдээ, зэр зэмсэгээр хүсэд хүрэхөөр хангагдаа һэн. Хонидоо үрэжүүлхынгээ урдатээ гушаад хоногой туршада таряанай үлэгдэл дээрэ, зелёнкодо һайса манажа, тэдэнээ таргалуулаа, хүшэлүүлээбди. Ушарынь хадаа хүшэ тамиртай хонид олоороо ототой болодог, үрэжүүлгын хүдэлмэри богони болзорто үнгэрдэг юм.

Хурьга олоор абаха гэбэл, тэдэнээ эхэһээнь эртүүр һалгааха ёһотой гэжэ һанагшаб. Хурьганһаа эртүүр илгагдажа, шэмэтэй ногоондо бэлшэхэдээ түргэнөөр, һайнаар хүшэлдэг шуу. Тарган хонинһоо өөдэргэн, сула хурьгад абтадаг. Энээниие һайн мэдэхэ хадаа бидэ һүрэг хонидойнгоо хүшэ тамирыень һайжаруулха, хүсэд таргалуулхые жэл бүри оролдонобди.

Ушар иимэһээ энэ харюусалгатай хүдэлмэреэ зоотехническэ заабариин ёһоор ябуулнабди. Мүнөө ниитын малай үбэлжэлгэ түлэгтөө орожо байнхай. Энэ харюусалгатай хаһадаа манай бригада хүсэд бэлэдхэлтэй хүрэжэ ерээ. Бидэ зунай үедэ өөһэдынгөө отарын хонидто элбэг хүрэхэ тэжээл нөөсэлөөбди. Тусхайлбал, бүхыдөө 1324 центнер үбһэн һүрилэгдөө гэхэ гү, али түсэб 132 процент дүүргэгдээ. Тэрэнэй хажуугаар зеленко, һолоомо шадаха соогоо суглуулнабди. Байра байдалнай һайн, хонидой, хурьгадай байха дал, хорёонууд заһабарилагдаа. Иигэжэ бидэ энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ, олон түл абаха бата найдамтай үндэһэ һуури табинхайбди.

З. СУНДУЕВА,
Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Энэ зураг дээрэ симментал үнеэдэй бэлшэжэ ябахые харанат. Манай республикын ажахынуудта мүнөө үедэ гол түлэб иимэ үүлтэрэй эбэртэ бодо мал түлжүүлэгдэдэг юм. Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ҮНӨӨДЭР—ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

…НЭ АМЖАЛТАНУУД ТЭЭШЭ

…эхиниинь 1-дэхи…

…районой Загаhатын …далагша хонишод …, И. Б. Ербаев …эхэ хонин бүри- …рьга түлжүүлээд, …өө 4,7 болон 3,9 …ноохо хайшалан- …хонишод, Социа- …Геройнууд Г. Л. …Э. Сангадиева, …гэгшэд баhал …эрхим үрэ дүнгүү- …лэй.

…районой Саянай …шайшан Б. И. Бат- …hалжа байhан 22 …хай бүхэнhөө 16 …абажа түлжүүлээ.

…нита бүхы дээрээ …hарада хүдөө ажа- …даhан үрэ дүнгүүд …сэдьхэлые яашье …Мяха, hү, ноохо …, гүрэндэ худал- …дүүргэгдээгүй. Үб- …бэлдхэхэ хүдэлмэ- …жайруулагдажа, ур- …гашье үшөө дүүр- …байhаар.

…ын дутуу дундануу- …түргэн усадхажа, …ой үедэ адууhа ма- …шэмые али боло- …лүүлэн, мяха, hү …ад продукци ху- …йгша оной түсэбые …дүүргээд, мүн ерэхэ жэлдэ амжалтатайгаар хүдэлхэ hайн үндэhэ hуури табиха гээшэ мүнөө мал ажалаймнай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй гол зорилго болоно.

Мүнөө мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ болон худалдаха талаар тохёолдоhон гээгдэлые усадхаха тушаа ажахы бүхэндэ тодорхой хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй болоно. Илангаяа адууhа малай тоо толгойе олошоруулха, тэдэнии гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулха, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ талаар бүхы шухала хэмжээнүүдые абаха саг ерээ.

Малай үбэлжэлгые хэр зэргэ эмхитэйгээр үнгэргэhэнhөөл бүхы түсэбтэ даабаринуудай дүүргэлтэ дулдыдаха байна.

Хүдөөгэй тосхон hууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо, хүн зоной социально-ажаhуудалай эрхэ байдалые улам hайжаруулха гээшэ Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн. Энээндэ ехэшье анхарал хандуулагдана. Байгша ондо бүхы капитальна hомололгын 45,2 процентнь үйлэдбэридэ хабаагүй барилганuудта зорюулагдаа гэхэ гү, али тэрэнь урдахи табан жэлэйхиhээ 20 шахуу процентээр ехэ байба. Табан жэлэй үнгэрhэн 3 жэлдэ ажахы бүхэндэ дунда зэргээр 28 гэр байра баригдаа. Байгша оной эсэс болотор хүдөөгэй 1200 айл шэнэ гэрнүүдтэ нүүжэ орохонь, Бүхыдөө 675 үхибүүдэй байха хүүгэдэй 8 саад, 1064 hурагшадай hураха юрэнхы эрдэмэй 3 hургуулиин байшан, 300 hууритай клуб баригдажа ашаглагдаха байна.

Гэр байра болон социально-ажаhуудалай хэрэглэмжын барилгануудые олоор бариха талаар Ярууны районой «Целинный», «Комсомольский» болон Түлдүүнай совхозууд, Түнхэнэй районой Харбяангуудай, Хойто-Байгалай районой «Северный», «Ангарский» совхозууд ехэ хүдэлмэри бүтээнэ.

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумhээ хойшо хүдөө ажахын хүтэлбэрилгые шэнээр табиха, хүдөөдэ инженерна нийтэ албаниие эмхидхэхэ талаар хэгдэhэн хүдэлмэриин аша үрэ харагдажа эхилээ. Колхоз, совхозуудай, райсельхозтехникын нэгэдэлнүүдэй механизаторнуудай болон мэргэжэлтэдэй ажалынь hураггүй эмхи гуримтай, тодорхой шэглэлтэй болоо. Эдэ хэмжээнүүдэй ашаар техникэ хаhа сагтаа заhабарилагдажа, халуун хүдэлмэридэ бэлдэгдэнэ, техническэ харууhаншье шанартайгаар хэгдэдэг болоо. Техникын элдэб шалтагаанаар миин байлгагдаха ушар үсөөрэгдөө, заhабарилгын болон техническэ харууhалгын хүдэлмэриин үнэ сэн хямдаруулагдаа. «Сельхозтехникын» предприятинууд мүнөө колхоз, совхозуудай бүхы тракторнуудайнь 41 процентые, таряа хуряалгын комбайнуудай — 32, автомашинануудай болон тэдэнэй двигательнүүдэй, гол агрегадуудай 90 процентые заhабарилна.

Тэрэшэлэн Госкомсельхозтехникын транспортоор жэл бүхэндэ 3,5—3,9 миллион тонно хэмжээнэй хүдөө ажахын элдэб ашаан зөөгдэнэ. Тэдэнэй баазануудhаа 72—75 миллион түхэригэй элдэб материально-техническэ хэрэгсэлнүүд ажахынуудта эльгээгдэнэ. Жэшээнь, жэлдээ 1000 трактор, 1200 автомашина болон бусад олон тоото оньhон техникэ, түхеэрэлгэнүүд колхоз, совхозуудта худалдагдана.

Үйлэдбэриие хүтэлбэрилгын нарижуулагдаhанай ашаар колхоз, совхозуудай ажалшадай, тэрэшэлэн агропромышленна комплексдо оролсодог бүхы предприяти, организацинуудай хүдэлмэришэдэй хүсэн нэгэдхэгдэжэ, тэдэнэй хүсэл оролдолго хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэдэ зүбөөр шэглүүлэгдэдэг болоо. Тэдэнэр бүхы арга боломжо, нөөсэнүүдые бодомжотой зүбөөр хэрэглэхэ, элдэб гаргашануудые хороохо продукциин гээлтэ хоролтодо оролгые усадхаха гэжэ оролдоно. Ажахынуудай болон промышленна, худалдаа наймаанай предприяти, организацинуудай хоорондохи харилсаа холбоон бэхижэжэ байна. Хүдөө ажахын продукциие байра дээрэнь тушаажа абаха гурим үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Хүдөөгэй ажалшад өөhэдынгөө hайндэрые тэмдэглэжэ байхадаа, үбhэ тэжээл бэлдхэлгын, ургаса хуряалгын үедэ сэгнэшэгүй ехэ туhаламжа хүргэhэнэйнь түлөө промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдтэ, студентнэртэ, юрэнхы эрдэмэй hургуулинуудай, техническэ мэргэжэл олгохо училищинуудай hурагшадта, интеллигенциин түлөөлэгшэдтэ, хото городуудай, хүдэлмэришэдэй тосхонуудай болон районуудай түбүүдэй хүн зондо гүнзэгы баясхалан хүргэнэ.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар зарим тэды хүдэлмэриин хэгдэбэшье, түрүү коллективүүдтэ түйлагдаhан үрэ дүнгүүдээр омогорхожо байбашье, түбхын түрүүн үшөө шиидхэгдээгүй ээлжээтэ асуудалнуудтаа бүхы анхаралаа хандуулха, КПСС-эй XXVI съездын, мүн КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдээр табигдаhан ехэ зорилгонуудые, Эдеэ хоолой программые бэелүүлхын, саашадаа таряан болон мал ажалай продуктнуудай үйлэдбэрилгые али болохоор дээшэлүүлхэ, гүрэндэ элбэгээр худалдахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ байhанаа хүдөөгэймнай ажалшад hайн ойлгоно.

ХҮН БҮХЭНДЭ ХАБААТАЙ

…ай таряашад, мал- …ай бага бэшэ ам- …е туйлажа, өөhэ- …жалта hайндэр — …ын хүдэлмэрилэг- …союзна үдэрые уг- …СС-эй ЦК-гай фев- …релиин (1984 оч) …эй шиидхэбэринүүд, …ромышленна комп- …шухала асуудалнуу- …он бүхэсоюзна эко- … зүблөөн хүдөөгэй … урма зоригые, …шээлыень улам ба- …Ажалаа бүри эр- …Эдеэ хоолой про- …бэелүүлхэ тушаа шэ- …тануудые түйлахаар …зоригжуулаа.

— …таряашадай ажа- …халуун хаhа боло- …үедэ ургасаяа гүй- …, тэрэнээ hайнаар …абаха, үбэлжэлгын …адууhа малай ашаг …ар үргэлжэ дээшэ- …уаа оронoймнай аг- …шленна комплексын …шадай hанал бодол, …рьынь зорюулагдан-

…амжалта, түйлалта- …ай тобшоор хөөрэ- …нь ТАСС-ай кор- …ар СССР-эй хүдөө …министрэй нэгэдхи …А. ГОЛЬЦОВТО хан-

…таригдадаг полинууд …ерэхэ жэлдэ hайн …абахын тула Ставро- …таряашад ашаг үрэ- …ү технологи хэрэглэ- …ад ороohото гол ур- … шэнисэеэ үрэжэл- …газарта таридаг хэл- …й гуримтай. Жэшээл- …ниисын хахадынь сэ- … дээрэ таригдажа, … улаарилтай жэлдэ …олостой, найдамтай …ргаса абтадаг юм. …шадамараар хэрэглэ- …оной ашаар лэ хи- …таряашад hайн шанартай хүсэтэй шэниисын ороohо ургуулжа абана. Мүнөө намартаа эндэhээ 600 мянган тонно тиимэ шэниисэ элеваторто ашажа ябуулагдаа гэхэ гү, али үнгэрhэн гурбан жэлдэ бүхыдөө тущаагдаhанай зэргэ эрхим шанартай хилээмэн болохоор таряан тушаагдаба.

— Байгша ондо үндэр баян ургаса абахын түлөө тэмсэжэ, тарилгын газарай хубаарилгые нарижуулан hайжаруулха, намар, хабар таригдаха таряанай үндэр ургасатай шэнэ сортнуудые нэбтэрүүлхэ, мүн ургаса хуряалгадаа эмхитэйгээр бэлдэхэ талаар таряашад ехэ юумэ хээ, — гэжэ А. Гольцов хэлэнэ.— Орон доторoo ороohо таряа ехээр нөөсэлжэ абаха хэрэгтэ олохон хизаар, область болон автономито республикануудай таряашад өөhэдынгөө горитой хубитые оруулаа. Үйлэдбэриие саашадань ашаг үрэ ехэтэй болгоhоной ашаар лэ энэ түйлагдаа.

Газар таряалан эрхилхэ научна үндэhэ баримтатай гурим ороной зоно бүхэндэ хэрэглэгдэнэ. Энээниие шадамараар хэрэглэхэдэ али тухай ашагтай байhаниие гансашье Ставрополиин таряашад харуулна бэшэ, сэбэр паарые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэжэ, түрүү технологи нэбтэрүүлжэ, ороohо таряа ехээр үйлэдбэрилдэг болохо тухай ВАСХНИЛ-ай дурадхал КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ харагдахадаа, тэдэ аргануудые нэбтэрүүлхэ талаар ороной олохон нютагуудта hайн дүй дүршэлэй бии болоhон тухайнь тэмдэглэгдээ hэн. Жэшээнь, Липецкэ болон Тамбовско областьнуудай зарим колхоз, совхозууд тэрэнэйл ашаар таряанай газарай ашаг үрые хоёр дахин дээшэлүүлжэ шадаа.

Гансашье ороohо таряа ургуулга индустриальна замда оруулагдана бэшэ, мүн сахарай свёкло, хартаабха, овощ, хлопок, малай тэжээл болон бусад ургамалнууд нилээд ехэ газарта гарай ажалгүйгөөр ургуулагдадаг болоо. Гэбэшье гансахан оньhожоруулгын хүсөөр хүдөө ажахын үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохонь бэрхэтэй. Тиимэhээ агропромышленна комплексдо оролсодог бүхы предприяти, организацинууд үйлэдбэриие оүри хүсэтэй, ашаг үрэ ехэтэй болгохын тула хамаг хүсэеэ шэглүүлхэ болоно. Энэ талаар газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ онол аргануудай дундаhаа мелиораци болон химизаци ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Илангаяа hайжаруулагдаhан газарые зүбөөр хэрэглэхэ тухай онсо тоггожо хэлэхээр. Манай орон дотор мүнөө 19 миллион шахуу гектар уhалагдадаг газар бии. Энэмнай сэгнэшэгүй ехэ баялиг гээшэ. Гэбэшье энэ газар хаа хаанагүй ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэ гэхын аргагүй. hайжаруулагдаhан газарhаа эгээл ехэ ургаса абаха гээшэ мүнөөдэрэй гол зорилго. Тэндэхи бүхы үйлэдбэриие үргэлжэдэнь ашаг үрэтэй болгожо шадаал hаа, энэ зорилго шиидхэгдэхэ байна.

Москва шадарай Чеховскэ РАПО-гой «Сельхозтехникын» районно нэгэдэлэй бригада hүhаалиин фермэнүүдэй оньhожоруулганuудые комплексноор хангаха, харууhалха хэрэгые даажа абаа. Тэндэнь олон янзын мэргэжэлтэд хүдэлжэ, оньhон түхеэрэлгэнүүдтэ техническэ харууhа хэнэ, эбдэрhыень түргэн заhабарилна. Бригада бүхэн али нэгэ ажахые даажа абаад, фермэнүүдтэ үйлэдбэрилэгдэhэн hүнэй хэмжээнэй, шанарайнь зэргээр ажалай түлөоhэ абаад хүдэлдэг гуримда оронхой. Тиигэжэ тэндэ продукци хараа байса ехэ абтадаг болоо.**

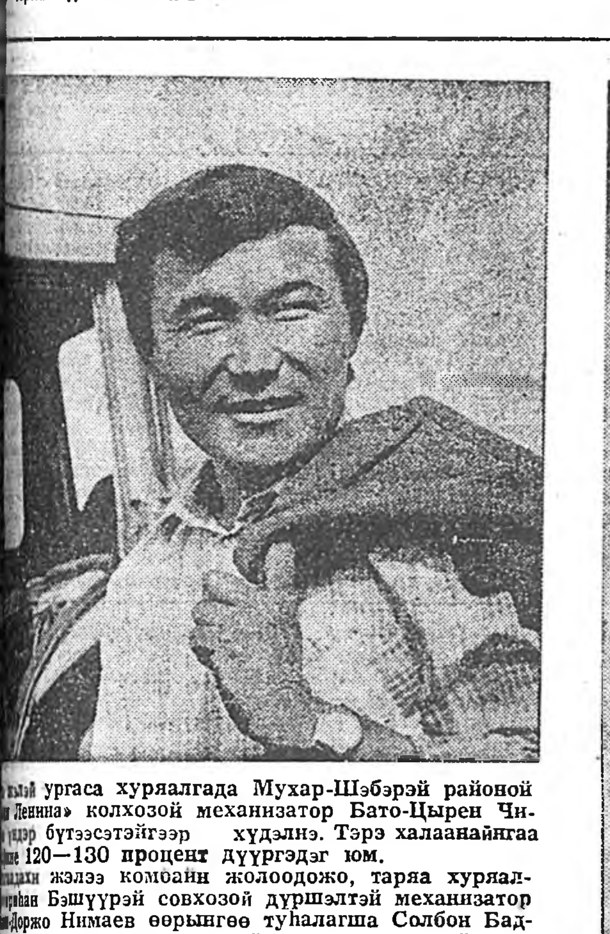
— Агропромышленна нэгэдэлнүүдтэ ородог бүхы предприятинуудые хүдөө ажахын үйлэдбэритэй сэхэ холбохо гээшэ алишье талаараа зүб гэжэ энэ жэшээ харуулна,— гээд А. Гольцов тэмдэглэбэ.— Хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ гуримые нарижуулан hайжаруулха тушаа хэгдэжэ байhан хүдэлмэри ашаяа яhала харюулжа байна. Ондоо hалбаринуудшье эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулха гэжэ оролдоно. РАПО-нуудта бии болгогдоhон мүнгэ зөөри мүнөө үйлэдбэриие үргэдхэлгэдэ, капитальна барилгада, түрүүшүүлые урмашуулгада зорюулагдадаг болоо.

Ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, hалбаринуудай хоорондохи харилсаае тодорхой хэлсээнэй ёhoор тогтоохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Илангаяа мүнөө хүдөө ажахын бүхы hалбаринуудта хамтын подряд эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэгдэнэ. Ажахын тоосоондо ороhон бригада, звенонууд юрын гуримаар хүдэлдэг коллективүүдтэ орходоо 10—30 процентээр ехэ продукци абана. Тэндэ ажалайнь бүтээсэшье hураггүй дээшээ байна.

Латвиин Алуксненскэ районой «Пирмас майс» колхоздо түрүүн жэлэй hүүл багта ашаглагдахаар хараалагдаhан гэрнүүдтэнь мүнөө — Хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй бүхэсоюзна үдэрэй урдахана хүнүүд нүүжэ ороо. Тэндэхи РАПО-гой барилгашадай тусхай бригада нэгэ-нэгэ байратай 9 гэрые болзорhоонь урид барижа дүүргээ, тэдэниие бодхоолгын гаргашые 30 мянган түхэригөөр хорооhон байна. Тиигэжэ хамтын подрядай ашаар лэ барилгын болзор хороогдожо, гаргашань hураггүй бага болгогдоо, hайншье шанартайгаар баригдаа гээшэ. Энэ жэлдэ Латвиин хүдөөгэй бүхы барилгашад шэнэ гуримаар хүдэлнэ.

— Партимнай совет хүнэй аша туhада бүхы халуун анхаралаа хандуулдаг. Тиимэhээл хүдөөгэй хүн зоной hуудал байдал, социальна асуудалнууд хүдөө ажахын органуудай гол анхаралда ходо байдаг шуу. Хара хүрьhэгүй газартай зонодо барилгын ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Табан жэлэй эхинhээ хойшо энэ хэрэгтэ тэндэ хэдэн миллиард түхэриг ашаглагдаа. Барилганууд комплексно гуримаар бүтээгдэнэ. Гансашье байрын гэрнүүд бэшэ, мүн тэдээнтэй хамта соёлой-ажаhуудалай хэрэглэмжын барилганууд, hургуулинууд бодхоогдоно. hайн харгынууд баригдана. Эдэ бүгэдын ашаар олон шухала асуудалнууд шиидхэгдэнэ.

Тэндэхи зоньн тосхон hууринуудай шэнэлэгдэhэнэй ашаар олохон нютагуудта хүн зоной хото город руу нүүжэ ошохонь үзэгдэхээ болёо. Тэндэхи область болон автономито республика бүхэндэ түрүү ажахынууд олон боложо байна. Танайда хүдэлхыемнай абыт гэжэ гүйлтэ барижа хото городуудhаа ерэдэг зон үсөөн бэшэ болоо. Юуб гэхэдэ, тэдэ ажахынуудта гансашье хүдэлмэриин эрхэ байдал hайжараа бэшэ, тосхон hууринуудынь болбосон гоё боложо, хүнүүдэй анхарал татана бшуу.

…ый ургаса хуряалгада Мухар-Шэбэрэй районой …Ленина» колхозой механизатор Бато-Цырен Чи…дэр бүтээсэтэйгээр хүдэлнэ. Тэрэ халаанайнгаа …ые 120—130 процент дүүргэдэг юм.
…адахи жэлээ комбайн жолоодожо, таряа хуряал…гаhан Бэшүүрэй совхозой дүршэлтэй механизатор …Доржо Нимаев өөрынгөө туhалагша Солбон Бад…ы ажахынгаа түрүүшүүлэй зэргэдэ гаранхай.
…АГУУД ДЭЭРЭ: 1. Механизатор Б-Ц. Чимитов. … Нимаев, С. Бадмаев гэгшэд таряа хуряалга дээрэ.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

…ПЕШТ. Венгриин суд…гран бүтээлгын заво…ды коллектив 15 тон… үргэдэг тамаралгын …түрүүшын тамаралгада …б. Фашизмhаа ороной …гдэhөөр 40 жэлэй ба ВСРП-гэй XIII съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, СССР-тэ эльгээгдэхэ краниие болзорhоо hараар урид бэлэн болгохо гэhэн үгэдөө корабль бүтээгшэд хүрэбэ. Совет далайн портнуудай нэгэндэ тамардаг «ашаа тээгшэ» нэмээгдэхэ юм.

Дунай мүрэнэй эрьеые зубшан хоёрдохёо мүндэлжэ байhан предприятиин корпусууд үндынэ. Эндэ предприятиие шэнэдхэн түхеэрхэ хүдэлмэри түгэсхэгдөө. Тэрэнэй техническэ документациие совет мэргэжэлтэд бэлдэhэн байгаа. Энэнь продукци бүтээлгые 60 шахуу процент дээшэлүүлхэ арга заводто олгохо байна.

«ДОПРАВПРОЕКТЫН» КОЛЛЕКТИВЭЙ УЯЛГА

БРАТИСЛАВА. Эндэхи «Доправпроект» гэжэ институтда суднанууд-лихтеровозууд болон контейнернүүдые заhабарилгын томо комплексын техническэ проектые зохёолго шиидхэхы шатадаа оронхой. Мүнөө жэлэй дүүрэтэр Советскэ Союзай барилгын эмхинүүдтэ энэ предприяти бариха инженерно-техническэ бүхы документациие дамжуулха гэжэ тэрэнэй коллектив уялга абанхай.

Дунай дээрэхи Вилково гэжэ совет городой дэргэдэ заhабарилгын шэнэ комплекс баригдаха байна. Совет Дунайн пароходство болон кооперативна гуримаар гол мүрэнөөр контейнерээр ашаа зөөдэг Дунай шадарай социалис оронуудай «Интерлихтер» гэжэ хамтын предприятинууд тэрэниие хэрэглэдэг байха юм. (ТАСС).

ОКТЯБРИИН 14 — НДРИ-гэй НАЦИОНАЛЬНА hАЙНДЭР, РЕВОЛЮЦИИН ҮДЭР

РЕСПУБЛИКЫН ДЭБЖЭЛТЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ Йеменэй Арадай Демократическа Республикын ниислэл—Аден хотын ажабайдалда илангаяа баяр жабхалантай байhаар. Үйлсэ, гудамжануудынь hайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй, гүрэнэй тугууд намилзана. Хаа хаанагүй хүн зоной нюур шарай баяраар халинхай.

Демократическа Йеменэй арад национальна hайндэрөө— Революциин үдэрые октябриин 14-дэ 21-дэхеэ тэмдэглэхэ байна. Англиин колонизаторнуудта эсэргүү йеменэйхидэй хэhэн зэбсэгтэ восстани 1963 ондо Радфан уулануудта дэлбэржэ, Аравиин хахад аралай урда хубида үргэн ехэ революционно хубилалтануудта эхи табяа hэн. 130 шахуу жэл соо эндэ эзэрхэжэ байhан гадаадын дарлагшад мүлжэгшэд шанга тэмсэлэй эсэстэ үлдэгдэн намнагдажа, 1967 ондо республикын бэеэ дааhан байдал соносхогдоо hэн.

Үнгэрhэн жэлнүүдтэ НДРЙ-дэ политическэ ба социально-экономическа үндэhэн хубилалтанууд болоо. Дотоодын контрреволюци усадхагдаа, гадаадын компаниинуудай зөөри гүрэнэй мэдэлдэ оруулагдаа, аграрна реформо бэелүүлэгдээ, гадаадын худалдаа наймаан үргэдхэгдөө.

Гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын, мүн ороной ажахын материальна бааза тогтоохо талаар арадай-демократическа байгуулалта ехэ амжалтануудые түйлаба. Экономическа ажал ябуулгада түсэблэлгын онол аргануд батадхагдаа. Мүнөө үедэ социально-экономическа хүгжэлтын хоёрдохи табан жэлэй түсэбые бэелүүлгэ амжалтатайгаар дүүрэжэ байна. Тэрэнэй үндэhөөр ороной национальна доходые 1,5 дахин дээшэлүүлхээр хараалагдана.

Экономикын гүрэнэй ба кооперативна секторнүүдые бэхижүүлгэдэ энэ табан жэлдэ шухала hуури олгогдоно. Шэнэ түрүү үндэhэ hуури дээрэ тэрэниие хүгжөөлэнэй ашаар хүн зоной hуудал байдал улам hайжаруулагдана, ажалшадай материальна ба оюун ухаан бодолой эриэтэнүүд гүйсэд хангагдаха байна. НДРИ-гэй манлайта хүсэн — Йеменэй Социалис партиин (ЙСП) табиhан программа иимэл зорилготой юм. Эдэ үдэрнүүдтэ тэрэниие байгуулгын зургаан жэлэй ой гүйсэхэнь. Ажал ябуулгадаа парти научна социализмын гол ёhонуудые хүтэлбэри болгодог. Советскэ Союзай Коммунис партиин дүй дүршэлые хэрэглэдэг юм.

Мүнөө үеын демократическа Йемен барилгын ехэ талмай мэтээр үзэгдэнэ. Промышленна предприятинууд, портнууд ба аэродромууд байгуулагдана, автомобильна харгынууд баригдана, хүдөө ажахын шэнэ газар элдүүрилэгдэнэ, уhалууриин түхеэрэлгэнүүд үргэдхэгдэнэ, шэнэ электростанцинууд, уhаар хангалгын түхеэрэлгэнүүд баригдажа, ашаглалгада оруулагдана. Тиигэжэ hүүлэй үедэ Аденда байрын гэрнүүдэй бүхэли кварталнууд — Хормаксар, Мансур, шейх Осман гэдэг кварталнууд урган бодоо. Байгша ондо түсэбhөө гадуур 2 мянга гаран болбосон түхэлтэй гэр баригдажа, ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

Байгша он республика дотор үзэг бэшэггүйдэлгые усадхалгатай тэмсэлэй нийтэ-национальна кампаниин уряа доро үнгэржэ байнхай. Англиин колониализмын энэ хүндэ хүшэр үлэгдэлые усадхаха хэрэгтэ шиидхэхы хубилалта хэхые ЙСП оролдожо байнхай. 220 мянга шахуу хүн, хүн зоной 10 гаран процентнь уншажа, бэшэжэ hурахаяа партануудта hууба. Эдэнэй 150 шахуу мянганиинь эхэнэрнүүд юм.

Предприятинуудта, гүрэнэй ажахынуудта, эмхи зургаануудта ба сэрэгэй частьнуудта үзэг бэшэгтэ hуралгын курсанууд эмхидхэгдэн байгуулагдаа. Мэргэжэлтэ багшанар, студентнэр, аха классай hурагшад тэдэнэртэ багшална. Телевидени үдэр бүриин тусхай программа эмхидхэжэ, энэ хүдэлмэридэ горитой туhа үзүүлнэ.

Арадай ажахые хүгжөөлгэдэ тон хэрэгтэй мэргэжэлтэдые бэлдэлгые нарижуулан hайжаруулха хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байна. Тусхайлбал, дээдэ hургуулинуудай, нэн түрүүн арадай засагай жэлнүүдтэ байгуулагдаhан Аденай университет hуралсалай бааза болоно.

Шэнэ общество байгуулхадань Советскэ Союз болон социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронууд элдэб янзын туhаламжа үзүүлнэ. Хүдөө ажахые, уhалууриие, загаhа барилгые, ашагта малтамал шанаржуулгые, гэгээрэлые, элүүрые хамгаалгые, соёл болбосоролые хүгжөөхэ талаар харилсаа холбоомнай амжалтатайгаар үргэдхэгдэжэ байна. Совет мэргэжэлтэд йемен нүхэдтэеэ ээм эээмэ ниилүүлэн элдэб барилганууд дээрэ хүдэлнэ.

СССР-эй туhаламжаар НДРЙ-дэ олон арбаад барилга хэгдээ. Мукалла хотын загаhанай консервын завод, Аден шадархи хүдөө ажахын машина заhабарилгын завод болон бусад республикын экономикые хүгжөөлгэдэ шухала үүргэ дүүргэнэ. Хисвэдэ ууралаар хүдэлдэг электростанциин түрүүшын ээлжээнэй барилга дүүрэхэ дүтэлжэ байнхай.

Хани барисаан ба харилсаа холбоон тухай договорой бата бэхи үндэhэ hуури дээрэ совет-урда йеменэй харилсаан хүгжөөгдэнэ. Энэ договорой табан жэлэй ой байгша оной октябриин 25-да тэмдэглэгдэхэ. «Бидэ СССР-тэй, бусад социалис оронуудтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо хүгжөөлгын замаар саашадаашье дабшаха байнабди. Эдэ бүгэдэ манай арадай аша туhада, демократическа Йемендэ шэнэ байдал байгуулгын аша туhада харюусана»,— гэжэ ЙСП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, Верховно Арадай Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, Премьер-Министр Али Насер Мухаммед мэдүүлбэ.

Национальна hайндэрэйнгөө урда тээхэнэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уряалаар А. Н. Мухаммед богони болзороор Советскэ Союзда ерээд ошсо hэн. Совет-Урда Йеменэй харилсаанай амжалтатайгаар хүгжөөгдэhэндэ сэдьхэлээ ханажа байhанаа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко болон А. Н. Мухаммед тэмдэглэхэ зуураа, хоёр партиин хоорондохи холбооe саашадань хүгжөөхэ шухала гэжэ мэдүүлбэд. Демократическа Йеменэй империализмда эсэргүү гадаадын политикада, Йеменэй Социалис партиин хүтэлбэри доро шэнэ общество байгуулгада Урда Йеменэй арадай түйлаhан амжалтануудта совет тала үндэр сэгнэлтэ үгэhэн байгаа.

А. СЕМИН, ТАСС-ай корр.

Аден.

ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭ—АМГАЛАН БАЙДАЛ

Ядерна дайнай аюулhаа хүн түрэлтэниие аршалан хамгаалхые оролдожо, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын, дайнай аюулые зайсуулан сарахын, уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулхын тула өөhэдhөөнь дулдыдаhан бүхы юумэ хэхые Советскэ Союз эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдые уряалба. Кремль соо эмхидхэгдэhэн сайлалга дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын, ЙАР-ай Президент А. А. Салехай хэлэhэн үгэнүүдые, совет-хойто йеменэй хөөрэлдөөнүүдые уласхоорондын олонинтэ шэнжэлхэдээ тэмдэглэнэ.

СССР-эй ба ЙАР-ай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договорто гар табилга, Кремль соо хэлэгдэhэн үгэнүүд Хойто Йеменэй Республикын олонинтэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй гол анхаралда байhаар. Договорто гар табилга хадаа элдэб асуудалнуудаар СССР-эй ба ЙАР-ай хоорондохи али алиндань ашатай туhатай харилсаанай олон жэлэй дүй дүршэлые бэхижүүлhэн шухала шата болоно гэжэ Санын радио дамжуулна. Нэгэ нэгэеэ хүндэлэлгын, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй байлгын гол ёhонуудта үндэhэлдэг дээрэhээ совет-хойто йеменэй холбоон тогтуурита hайнаар хүгжэжэ байна. Уласхоорондын олохон асуудалнуудаар, нэн түрүүн Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалаар хоёр ороной хараа бодолой нэгэн адли байhые энэнь элирхэйлэн гэршэлнэ. Национальна үндэhэн эрхэнүүдэйнгээ түлөө, тэрэ тоодо өөhэдөө өөhэдыгөө тодорхойлхо, өөhэдын бэеэ дааhан байдалтай гүрэниие байгуулха эрхэеэ бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэнь Палестинын араб арадые залан сэхээр дэмжэдэг Советскэ Союзай хараа бодолые ЙАР үндэрөөр сэгнэнэ. А. А. Салехай хани ёhоной албанай хэрэгээр Москва ерэлгэ, хоёр ороной хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договорто гараа табилга совет-хойто йеменэй харилсаае улам саашадань хүгжөөхэ арга олгохо байна.

Дүтын Зүүн зүгтэхи айхабтар орёо түгшүүрилтэй байдалай түлөө США болон тэдэнэй «стратегическэ» союзник— Израиль гүйсэд харюусаха ёhотой гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлбэ гээд Сириин САНА гэдэг информационно агентство дамжуулна. Палестиные сүлөөлхэ эмхиин тэрээндэ хабаадалгатайгаар Дүтын Зүүн зүг тушаа уласхоорондын конференци зарлаха гээшэ энэ зорилго шиидхэхэ шухала зам болоно.

Араб арадуудай үнэн хэрэгые СССР залан сэхээр дэмжэдэг юм гэжэ Ливанай «Ан-Нида» газетэ батална.

Бүхы талануудай хабаадалгатайгаар Дүтын Зүүн зүг тушаа уласхоорондын конференци зарлаха тухай совет дурадхалые бидэ гүйсэд дэмжэнэбди гэжэ ООН-hоо ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшын орлогшо Риад Мансур мэдүүлбэ. Бидэ эб найрамдалай түлөө, Дүтын Зүүн зүгтэхи хёмороое эбэй ёhoор гурнмшуулан шиидхэхын түлөө тэмсэнэбди гэжэ Советскэ Союз үшөө дахин элирхэйлэн харуулаа.

Араб оронуудта Москвагай үүргэ нүлөөгэй улам урган дээшэлжэ байhые хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договорто Советскэ Союзай, Хойто Йеменэй гараа табилга гэршэлэн батална гэжэ «Вашингтон пост» бэшэнэ.

Баруун Германиин ДПА агентство, Эб найрамдалай ба hаналаа нэгэдэлгын бүхэин дэлхэйн эмхиин генеральна секретарь О. Н. Наливал, Болгариин «Работническо дело», Чехословакиин «Руде право», «Монголой радио» совет-хойто йеменэй хөөрэлдөөнүүд тухай, хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэhэн үгэнүүд тухай материалнуудые үргэнөөр толилно, дамжуулна.

ХИЛЫН САанаhаа · ТАСС · АПН ·

ЮРЭНХЫ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXIX сесси дээрэ юрэнхы политическэ хөөрэлдөөнүүд дүүрэбэ. 140 гаран ороной делегацинуудые толгойлогшонор уласхоорондын гол асуудалнуудаар правительствануудайнгаа хараа бодолые найруулhан байгаа. Хүн түрэлтэндэ тохёолдуулагдажа байhан ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахаhаа шухала зорилго мүнөө байхагүй гэжэ арадууд тоолоно.

Советскэ Союзай гаргаhан гадаадын политическэ эб найрамдалта үүсхэлнүүд үргэнөөр дэмжэгдээ. Эдэ тодорхой дурадхалнууд ядерна дайнай аюулые сарахын, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохын, замбуулинай дайдада зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэхэгүйн, гүрэнэй терроризмын политика бэелүүлгэхэгүйн тула бодото арга боломжонуудые нээбэ гэжэ олонхи делегадууд тэмдэглэбэ.

Юрэнхы хөөрэлдөөнүүд зүблэхэ зүйлэй гол асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлхын, зүбшэн хэлсэхын тула харгы зам тодорхойлходо туhалха байна гэжэ сессиин түрүүлэгшэ П. Лусака (Замби) хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые согсолходоо мэдүүлбэ.

ЯДЕРНА ЗЭБСЭГ БҮТЭЭН ГАРГАЛГЫЕ БОЛЮУЛХА

ЖЕНЕВЭ. Ядерна зэбсэг тараалгахагүй тухай договорой ямараар бэелүүлэгдэжэ байhые хаража үзэхэ талаар гурбадахи конференциин эмхидхэлэй комитедэй ээлжээтэ сесси дүүрэбэ. Комитет даб дээрэхи зүблэхэ зүйлые, эмхидхэлэй бусад асуудалнуудые, мүн тайлбарилалтын документнүүдые хаража үзэhэн байгаа. Сесси бүтэмжэтэй hайн оршон байдалда үнгэржэ, ерэхэ жэлэй сентябрь hарада Женевэдэ зарлагдаха конференциие амжалтатайгаар үнгэргэлгэ шухала удха шанартай байна гэжэ тэмдэглээ.

Ядерна буу зэбсэгүүдые тараалгые зайсуулан сараха гээшэ ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха асуудалда сэхэ хабаатай байна. Ядерна зэбсэг тараахагүй тухай договорой 1968 ондо баталагдан абтаhанhаа хойшо тэрэ бүхы оронуудай аша туhада ехэ үүргэ дүүргэhэн байгаа.

К. УАЙНБЕРГЕРЭЙ ДЭНШЭЛГЭ

ВАШИНГТОН. Долоон хоногой турша соо гадаадын оронуудаар ябахаяа США-гай оборонын министр К. Уайнбергер гараба. Тэрэ Итали, Тунис, Египет болон Израиль хүрэхөөр hанаашална.

Италида Пентагоной удамаршан НАТО-гай ядерна түсэблэлгын бүлэгэй хүдэлмэридэ хабаадаха юм. НАТО-е буу зэбсэгээр хангалгаяа hэльбэн шэнэлхэ талаар Рейганэй захиргаанай хараалhан программануудые бэелүүлгэдэ хубитаяа ехээр оруулха зорилго США-гай союзнигуудай урда табихые тэрэ оролдохо байха гэжэ багсаамжалагдана. Тунис болон Египедтэ американ сэрэгэй захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ США-гай булимтархы сэрэгэй хүсэнүүдые эдэ оронуудай газар дайда дээрэ байрлуулха арга олохо тухай хөөрэлдэхые hанаашална.

Дүтын Зүүн зүгтэ булимтархы ба эзэрхэг түримхэй политикаяа үргэлжэлүүлжэ байhан Израилиие, Вашингтониие эдэбхитэйгээр дэмжэлгэ энэ дэншэлгын гол программа болоно. Хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёhoор, американ-израилиин «стратегическэ харилсаае» бэхижүүлхэ асуудалнууд Уайнбергерэй хөөрэлдөөнүүдэй гол темэ болохо юм.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

БОДОТО ТУҺАЛАМЖА

Хүдөө ажахыда хими хэрэглэлгые хангадаг Буряадай республиканска проектно-шэнжэлгын станциин байгуулагдаһаар эгсэ 20 жэл гүйсэбэ. 1964 ондо эмхидхэгдэһэн энэ станци мүнөө үеын прибор болон түхеэрэлгэнүүдээр гүйсэд хангагданхай. Газарай хүрьһэнэй, малай тэжээлэй ба үтэгжүүлгын зүйлнүүдые шэнжэлэн шалгаха зорилгонуудые станци бэелүүлдэг юм. Тиихэдэ үтэгжүүлгэ ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ, жэлэйнгээ түсэб табихадань ажахынуудта туһалха, тэжээлэй шанар шалгадаг экспресс-лабораторинуудта методическа туһаламжа үзүүлхэ талаар станциин түлөөлэгшэд оролдодог юм. Ниитын малай үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлгэ, оршон тойронхи байгаалиие, агаар, уһые химическэ бодосуудһаа аршалан хамгаалха асуудалнууд мүн лэ тэдэнэрэй мэдэлдэ байдаг. Гэхэһээ гадна агрохимическэ эрдэм мэдэсэ олоной дунда дэлгэрүүлхэ гээшэ гол шухала уялгануудайнь нэгэн юм.

Станциин коллектив үйлэдбэриин нилээд амжалтануудтай. Байгша оной 9 һарынгаа социалис уялгануудые урагшатайгаар дүүргээ. Станциин байгуулагдаһанһаа хойшо хүдэлдэг А. П. Фролов, Н. Н. Истомина, Н. П. Поломошнова, В. И. Бекетова, Л. М. Калаганская, Б. М. Жепхолова, К. Х. Ербахаева, А. Р. Филиппов болон бусад залуушуулай бодото һурган хүмүүжүүлэгшэд мүн. Эдэнэй жэшээ даган, залуу мэргэжэлтэд Н. М. Ширапова, Г. П. Калёных, Ц. Б. Доржиева, Р. П. Безродных гэгшэд зохёохы түсэбүүдээ һайнаар дүүргэнэ.

КПСС-эй гэшүүн В. И. Бекетовагай, мүн коммунист А. И. Фроловой ударидадаг мал ажахыда хими хэрэглэлгые хангалгын, малай тэжээлэй шанарай болон агрохимическэ шэнжэлгэнүүдэй таһагууд, хүрьһые үтэгжүүлгын зүйлнүүдые шалгадаг И. П. Поломошновагай ударидадаг таһагай хүдэлмэрилэгшэд ороной Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ бодото хубитаяа оруулха хэрэгтэ мэргэжэлтэдые элсүүлнэ.

Хүдөө ажахыда хими хэрэглэлгэ хадаа талха тарианай, нуга, сабшалангай ургасые дээшэлүүлгэдэ бодото арга нүхэсэл боложо үгэдэг гэхэһээ гадна станциин мэргэжэлтэдэй зүбшэл, заабаринууд, методическа туһаламжа ямаршье сагта ашатай туһатай бшуу.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: станциин хүдэлмэрилэгшэ Ц. Б. Доржиева ажалдаа.

В. АНТОНОВА, В. ПЛУТТЫН фото.

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Жэл бүри гахайн тарган мяха гүрэндөө тушаажа байдаг Заганай-Адагай комплексын гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ Эб найрамдалай жасада мүнгэ оруулха гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Тиин эдэнэр нэгэ үдэрэйнгөө салин хүлһэ энэ жасада үгэхэ гэжэ шиидэбэ.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой гахайн тус комплексдо жаранһаа дээшэ хүдэлмэрилэгшэд тоологдодог юм. Тиимэһээ гансахан эдэнэрэй зүгһөө 300-һаа дээшэ түхэриг мүнгэн Эб найрамдалай жасада эльгээгдэхэ болоно.

Энээнһээ гадна байгша оной эхин һаранuудта совхозой ажалшад бүхэсоюзна мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхэдээ, абаһан мүнгэн шангаа Эб найрамдалай Совет жасада эльгээһэн. Мүнөө тус ажахын коллективүүд тэрэ заншалаа үргэлжэлүүлэн, дэлхэй дээрэ амгалан тайбан ажабайдал түхөөхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулан, нэгэ үдэрэйнгөө салин хүлһэ Эб найрамдалай жасада эльгээбэ.

В. БОРИСОВ.

ҺОНИРХОЛТОЙ КОНЦЕРТ

Түнхэнэй районой уран һайханай бүлгэмэй коллективүүд таряа хуряалгын үедэ полевой стануудаар ябажа, концерт-наада табиба. «Восточные Саяны» колхозой механизаторнууд нютагайнгаа соёлой байшангай «Хэнгэргэ» гэжэ агитбригадын артистнуудые һаяхан халуунаар угтаба. Энэ коллективые соёлой үнинэй хүдэлмэрилэгшэ Октябрина Базыровна Бузаева хүтэлбэрилдэг юм. Агитбригадын репертуарта совет, буряад композиторнуудай дуунууд, буряад арадай хатарнууд оронхой. Энэ агитбригада хүршэ «Мир», «Сибиряк» колхозуудай таряашадта һонирхолтой концерт харуулжа, халуун альга ташалгаар угтагдаба.

Н. ДАГБАЕВ.

ОМОЛИ ОЛОШОРХО

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаһашадай бригада нёдондо Большереченскын загаһа үсхэбэрилгын заводтэ ехэ туһаламжа үзүүлһэн юм. Энэ бригадые Николай Адунович Фёдоров хүтэлбэрилдэг. Бригадынхид омоли бариха түсэбөө 4 дахин үлүүлээ бэлэй.

Эдэнэй оролдолгын ашаар үнгэрһэн жэлдэ Большереченскын заводой коллектив омолиин 1 миллиард 278 миллион түрьһэ үсхэбэрилгэдэ табиһан байна. Заводой бэрхэ хүдэлмэрилэгшэдэй, онсолбол Павел Сергеевич Стариковай, Афанасий Терентьевич Лютовэй, Александр Яковлевич ба Анна Дмитриевна Бурковтанай, бусадай мэргэжэл, шадабаряа гүйсэд гаргаһанай ашаар Байгал далайда омоли загаһан олошорхонь гээшэ.

Саһа бороотойшье, хүйтэн уларилтайшье эдэ үдэрнүүдтэ загаһанай заводой шадабари ехэтэй бригадир Иван Коневой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Николай Фёдоровой хүтэлбэрилдэг коллективүүд загаһа бариха хүдэлмэрээ эршэдүүлнэ.

Энэ намар загаһа үсхэбэрилэгшэд 2 миллиард шахуу омолиин түрьһэ үсхэбэрилгэдэ табихаар зоригжонхой.

Б. СОТНИЧ.

Кабанскын район.

АНГУУШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Баргажанай коопзверопромхозой ангуушадай ба һайн дураараа агнууриида гарагшадай слёт һаяхан үнгэргэгдэбэ.

1983—1984 оной агнууриин хаһа амжалтатайгаар үнгэрөө гэжэ слёт дээрэ тэмдэглэгдээ. Дүн хамта ангуудай 60 мянган түхэригэй арһан гүрэндэ тушаагдаха һаа, энэ тоо 103,3 мянганда хүргэгдэһэн юм. Илангаяа хэрмэ, ондатра, шандага, шэлүүһэ олзоборилго урагшатай байгаа.

Мэргэн бэрхэ ангуушадай тоодо М. М. Лесто, А. А. Ананьев, Б. А. Яковлев, Л. И. Чебаков, А. М. Волгин гэгшэд нэрлэгдээ. Мүн лэ һайн дураараа агнууриида гарагшад С. Г. Скосырский, С. А. Поздняков гэгшэд дүүрэн ганзагатай тайгаһаа бусажа ерээ һэн.

Баргажанай коопзверопромхозойхид тайгын баян хэшэг— үлир жэмэс, һархяаг суглуулха табан жэлэйнгээ түсэбые түгэс дүүргэнхэй. Ондатрануудые олзоборилхо хаһын дүүрэһээр оройдоол хэдэн үдэр үнгэрбэ. Олзоборилгын олон хи участогуудта А. И. Бельковэй хүтэлбэри доро тусхай бригаданууд эмхидхэгдэжэ, ангуушадта тайга соо шэнэ байранууд баригдаа, хуушануудынь гүйсэд һайнаар заһабарилагдаа юм.

Ангуушад тухай, тэдэнэй байра байдал тухай оролдолго аша үрэтэй. Юуб гэхэдэ, олонхинь абаһан уялга, даабаринуудаа урагшатай дүүргэжэ, угтамжын түсэбүүдые абаһан байна. Жэшээлхэдэ, А. Л. Щегловский, И. Н. Алексеев, Н. М. Бернадский, А. И. Молчанов гэгшэдые эндэ дурдамаар. Байгша оной октябриин 20-һоо эдэнэр хэрмэ, булга олзоборилхын тула тайгада гарахаар зэһэжэ байнхай.

Салин хүлһэнһөө тус тустаа 15 түхэриг Эб найрамдалай совет жасада оруулха гэжэ коопзверопромхозой ангуушадай слёт дээрэ нэгэн дуугаар шиидхэһыень тэмдэглэнгүй үнгэржэ болохогүй.

А. КАПУСТИН.

ХЯАГТЫН РАЙОНДО:

ТАРЯАШАДЫЕ БАЯСУУЛНА

Хираанай-Адагай соёлой байшангай агитбригадын гэшүүд полевой стануудта концерт, наада харуулхаар зориход. Таряа хуряалгын эхинһээ хойшо комбайнернууд, тоог дээрэ хүдэлэгшэд эдэнэрые ехэл баяртайгаар угтан абадаг байгаа.

Хүүгэдэй саадай хүдэлмэрилэгшэд Татьяна Исановна Елистратова, Галина Михайловна Корытова, Екатерина Михайловна Татарникова, Любовь Николаевна Баранова, библиотекарьнууд Алла Фёдоровна Колесникова, Анна Николаевна Степанова гэгшэд уран дуугаар, нугархай хатараар улад зониие баясуулдаг шадабаритай. Соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд Лидия Нечаева, Надежда Дылгырова, Любовь Тугулдурова гэгшэд эндэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

Агитбригадые Евгения Аносовна Березовская хүтэлбэрилдэг. Таряа хуряалгада хабаадагшадай хүндэлэлдэ эдэ эдэбхитэд тематическа үдэшэ үнгэргөө һэн. Мүнөө үбэлэй хаһада малшадые хангахаар бэлдэнэ.

ТУҺАТАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

«Хүндэтэйгөөр хандажа һураха тухай» тематическа диспут-хөөрэлдөөн Хяагтын городской библиотекын уншалгын зал соо үнгэргэгдөө. Хотын 1-дэхи дунда һургуулиин 8-дахи классуудай һурагшад эндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Бэе бэедээ хандалга, бэедээ тааруугаар хубсалха, эдеэ хоол бэлдэжэ һураха тухай һонирхолтой хөөрэлдөөн болоо һэн.

Уншалгын залай ахалагша библиотекарь Г. А. Смольникова, библиограф Д. Д. Лосолова гэгшэдэй үүсхэлээр энэ хөөрэлдөөн эмхидхэгдээ юм.

С. ИЛЬИЧЁВА.

ФУТБОЛ
ҺҮҮЛШЫН НААДАН

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зоноһоо СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг командануud һүүлшын уулзалгануудые үнгэргэбэ. Манай республикын «Сэлэнгэ» командын футболистнууд энэ уулзалгаяа өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргөө. «Сэлэнгын» футболистнуудта Томскын «Манометр» команда айлшаар ерэһэн байна. «Манометрэй» футболистнууд дүн хамта 31 очкотой болонхой, мүрысөөнэй таблицада дүрбэдэхи һуури эзэлнэ.

«Сэлэнгын» футболистнууд нааданай эхилэн сасуу хамгаалгаяа эршэтэй болгоно. Энэ үедэ урагшаа гүйлдэһэн манай гол добтологшод Михаил Пастухов, Александр Алферов, Леонид Иванов болон бусад айлшадайнгаа вратарь хамгаалагшадые мэгдэхээнэ, тухшаруулнашье. Сергей Кокориной дамжуулһан бүмбэгэ абажа үрдиһэн Александр Алферов түрүүшын бүмбэгэ айлшадай ворота руу оруулжархиба. Айлшад эндэ һанаа ороһондол, гэхээр добтолго эмхидхэжэ, харюугай бүмбэгэ манай командын ворота руу оруулаа.

«Сэлэнгын» футболистнууд уулзалгаяа тэнсэлгээр дүүргэхэ дурагүй: нааданай хоёрдохи хахадта добтолгоёо бүри эршэмтэй, эмхитэй болгобо. Зүгөөр айлшадай футболистнууд энээндэнь тодо харюу үгэжэ, хамгаалгаяа бэхижүүлнэ. Командануудай вратарьнууд энэ үедэ хёрхо, ерэһэн бүмбэгэ саб шүүрэн абаад лэ байха юм.

Уулзалгын дүүрэхын тэндэ «Сэлэнгын» футболистнууд талмайн баруун захаар үшөө нэгэ добтолго эмхидхэбэ. Эндэ манай футболистнууд бүмбэгэеэ буляалгангүй урагшаа дабшажа, воротада дүтэ ерэһэн Александр Алферов хоёрдохи бүмбэгэеэ айлшадай ворота руу оруулжархёо. Удаань айлшад ээлжээтэ добтолгодо оробо, теэд манай хамгаалагшадта бүмбэгэеэ буляалгажа, гурбадахи бүмбэгэ ворота руугаа алдажа, урмаа хухарбад. Гурбадахи бүмбэгэ Сергей Кокорин сохижо оруулһан байна. Энээгээр байгша оной һүүлшын наадан дүүрэжэ, «Сэлэнгын» футболистнууд хоёр очко бэшүүлбэ гээшэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ГАИ-гай экран

Октябрь һарын эхин үдэрнүүдтэ һогтуугаар машина жолоодожо ябаһан хэдэн хүнүүд республикын ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэд болон ниитын инспекторнүүдтэ баригдаһан байна. Тэдэнэй дунда технологическа институдай студент В. Акулов, киномеханическа заводой жолоошон М. Черкасов, аптекэнүүдэй управлениин хүдэлмэрилэгшэ В. Иванов, Гусиноозёрскын ГРЭС-эй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ К. Баженов, гүрэнэй филармониин жолоошон Н. А. Попов болон бусад бии. Эдэнэрэй хэрэг һаяын үдэрнүүдтэ Буряадай АССР-эй МВД-гэй ГАИ-гай захиргаанай комисси дээрэ харагдажа, хэһээлтэ соносхогдохо болоно.

Тэрэшэлэн харгын-транспортна усалда орогшодой дунда урдаа ябаһан автомобилиие ахижа гараха һэдэлгэ гаргагшад үнгэрэгшэ долоон хоногой туршада баһал олон байба. Улаан-Үдын гурбадахи автопаркын жолоошон К. Лукашевич гэгшэ ашаанай машинын урдань орохо һэдэлгэтэйгээр хүнгэн машинаяа гүйлгэжэ мэдээ ха. Тиин болгоомжогүйгөөр үнгэрхэдөө, машинынгаа хажуу талые нүгөөдэтэйгөө шударжа, харгыһаа халяа. Тиихэдээ зүүн гар талаарнь урдаһаань ерэжэ ябаһан УАЗ-469 түхэлэй машинатай мүргэлдэшоо. Энэ ехэ усалай болоходо, нэгэниинь наһа бараһан, хоёр хүн хүндөөр гэмтэһэн байна. Энээнһээ гадна жолоошодой мэргэжэл тухай хэлэлтэй ха. Эндэ дүршэлтэй жолоошод аян замда ябахадаа усал аюулһаа хододоо һэргылжэ ябадаг гээшэ. Тиихэдэ нүгөөдэ зариманиинь тиимэ һэримжэгүй, дүршэл багатай байһан дээрэһээ усалда ороно. Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй районой «Эрдэм» колхозой тракторист А. Дашиев эгсэ добуун өөдэ трактораа гүйлгэһэн байгаа. Тиихэ үедөө саг соонь тракторайнгаа ябасые түргэдхэжэ үрдеэгүй ха юм. Эндэ тракторынь аалидажа гэдэргээ сухарихадаа хүмэрин унаа. Нүгөөдэ жолоошон А. Крушинский соохор мэдээндээ һүниин гурбан час багаар Кабанскын трактаар сэнгэхэ гэжэ шиидээ. Тиигэжэ ябаһаар Югово тосхон шадар ашаанай томо машинатай мүргэлдэһэн, өөрөөшье, мүн тэрээнтэй суг ябаһан пассажир хүндөөр гэмтэһэн байна.

Н. СЕМЕНОВ,
ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хүдөөгэй ажалшадта доро дохинобди!» — түрүү бэшэг. Мүнөөдэр — Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр. «Шэнэ амжалтанууд тээшэ» — А. Берешиновэй статья. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Хуушан Хүрбын мүнөөнэй байдал» — Н. Дегтяревой статья. «Бригадир» — В. Медведевэй статья. «Гансашье гоёолто бэшэ»—Р. Раднаевай статья. «Бүхы арга шадабарияа» — Д. Доржиевай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. Монгол һайхан орондо. «Дунда эрдэм олгохо» — Даваасурэнэй статья. «Хани харилсаанай эхиндэ» — Н. Горбуновой статья (ТАСС). ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Шог ёгтонууд» — материалнуудай суглуулбари. «Хулгайгаар загаһа агнагшадта харгы үгэхэгүй» — С. Горбатыхан статья. Телевидениин долоон хоногой программа.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Октябриин 14-һаа 21 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 14
ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты». 9.55 — Баримтата фильм. 10.20 — Йемэнэй Арадай Демократическа Республикын хатарай национальна ансамблиин концерт. 10.55 — «Будильник». 11.20 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.20 — «Элүүр энхэ байлга». 13.05—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.35 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд. 14.35 — Хүгжэмтэ киоск. 15.05 — «Аяншалагшадай клуб». 16.05 — Концерт. 16.25 — «Ажабайдалай хараа зам». 17.10 — Мүнөөдэр — — Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй хүдөө ажахын министр В. К. Месяц дамжуулгада хабаадаха. 17.30 — Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ хүгжэмтэ дамжуулга. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Акробатикаар дэлхэйн чемпионадай дүнгүүд тушаа. 20.20— Мультфильм. 20.45 — «Целуются зори» — уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35 — Ростогтохи дуунай уласхоорондын фестиваль. ГДР-һээ дамжуулагдаха.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Баримтата фильм. 9.30 — «АБВГДейка». 10.00 — «Ород хэлэн». 10.30 — Баримтата фильм. 11.00— Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой Ехэ симфоническа оркестрэй концерт. 12.00 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 13.00—Баримтата фильм. 13.30 — «Газар дээрэ, огторгойдо, далай дээрэ». 14.00 — «Лаутарска аялга дуунууд». Кишиневһоо дамжуулагдаха. 14.25 — 9-дэхи студи. 15.25 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 15.55— — Мультфильмнүүд. 1 Останкинадахи концерт диһаа энездэ наада дамжуулагдаха. 17.50 ные этажи» — олон уран һайханай фильм сери. 18.55—Теннисээр эй чемпионат. 19.40 — Чайковскиин «Щелкун жэ баледэй хүгжэмөөр графическа найруулга. Хүдөө нютагуудай ар ра. 20.20 — Гайхамшагт вет гүйсэдхэгшэд — Ле шангай лауреадууд, Со Ажалай Герой, СССР дай артист Э. Гилельс церт. 21.00 — «Амгалан согты, багашуул», 21.1 бигээр уласхоорондын га. СССР-эй ба Зимб суглуулагдамал коман 22.00 — «Время». 22.35 Михалков. «Осторожно пад» — зүжэг.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 15.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.30— «Байгал» —нютагуудай һонин. 17.40— Мультфильмнүүд. 18.10— «Ахалагша классайхида» гэжэ телеклуб. «Европейская история» гэжэ уран һайханай фильмые зүбшэн хэлсэлгэ. 18.55—«Байгал»— мэдээсэлэй программа. 19.15— «Эрдэм ухаан —үйлэдбэридэ» гэһэн циклһээ дамжуулга. 19.45— «Зүүн Сибирь» —киножурнал. 19.55— «Танай бэшэгүүдээр». 20.25— Соносхолнууд. 20.35— «Эрх хуули». 21.15 — «Ч жизнь» — уран һ фильм. 23.15—«Манай а

ВТОРНИК, 16.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Футболой шэнжэлэл. 10.25— Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.40— «Родное дело» —уран һайханай фильм. 12.00— «Экран» нэгэдэлэй баримтата фильмүүд. 12.55— Шэнэ һонин. (13.00 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.25 — Хоорой хүгжэмэй концерт. 17.00—«А. Блок. «Родина»— фильм-концерт. 17.45— «Буратиногой выставкэ». 18.25— Эрдэм, техникын талаар СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олголгодо. 18.45— «Хүхюун нотонууд». 19.00—«БАМ—Сибириин баялигуудта хүрэхэ түлхюур».
Улаан-Үдэ. 19.30—«Байгал» —нютагуудай һонин.
Москва. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».
Улаан-Үдэ. 20.00— «Байгал» —мэдээсэлэй программа.
Москва. 20.20—Футболой шэнжэлэл. 20.55— «Черный треугольник» —3 серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 22.00— «Время». 22.35— Лермонтовэй түрэһөөр 170 жэлэй ойдо. 23.30—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 23.45 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак»—«Химик».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— «Пень Макара Мазая»—баримтата фильм. 9.35, 10,35—Түүхэ. 5-дахи класс. 10.05, 14.30—Француз хэлэн. 11.05— «Гоё һайханиие ойлгохоор хүмүүжүүлгэ». 11.35, 12.40— Ботаника. 5-дахи класс. 11.55— «Шатарай һургуули». 12.25— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.00—Хүгжэм. 5-дахи класс. 13.30. Физикэ. 10-дахи класс. 14.00— «Байгаали шэнжэлэлгэ» гэжэ дамжуулгын почто. 15.00— «Эртэ урдын Грециин искусство». 15.30 — А. В. Кольцов. А лайнь ба зохёохы ажал гынь хуудаһанууд. 16. найрамдал ба залу 16.55— Шэнэ һонин, Баримтата фильм.
Улаан-Удэ. 19.45— сэрэгшэ»— киножурнал.
Москва. 20.00—Ба фильм.
Улаан-Удэ. 20.20— тэ «Одохон». 20.50— холнууд.
Москва. 21.00— «А нойрсогты, багашуул», Уласхоорондын ш 22.00—«Время». 22.35— ня о Кольцове» —уран ханай фильм.

СРЕДА, 17.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55— «Лауторска аялганууд». 10.20 —«Черный треугольник»—3 серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 11.25— «Аяншалагшадай клуб». 12.25—Баримтата фильмүүд. 12.50—Шэнэ һонин. (12.55 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35— «Хозяин»— баримтата фильм. 16.10 — «Концертын залда — һурагшад». 17.00—А. С. Грибоедов. «Горе от ума». 17.45— Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 18.15— Советскэ Союзай Герой, авиациин маршал С. И. Руденкэтэй һурагшад уулзаха.
Улаан-Үдэ. 19.00—«Байгал» нютагуудай һонин. 19.10— «Байгал»— мэдээсэлэй программа.
Москва. 19.30— Концерт. 19.45— «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильм. 20.10— «Эб найрамдал ба залуушуул». 20.45— Арфа зэдэлнэ. 20.55—«Черный треугольник».— 3 серитэй уран һайханай фильм (2-дохи сери). 22.00—«Время». 22.35— «Дуулаябди, нүхэдүүд». 00.15 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 00.30— Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— «Художник Иван Шишкин»— баримтата фильм. 9.35, 10.35—Географи. 7-дохи класс. 10.05, 13.40—Немец хэлэн. 11.05— «Антарктида тээшэ командировко». 11.35, 12.40 — И. С. Тургенев. «Бежин луг». 12.05 —«Манай саад». 13.10—Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 14.10 —«Байгаали шэнжэлэлгэ» гэжэ дамжуулгын почто. 14.40— «Эрдэм ухаан —хүсэн». 15.25 —А. М. Горький. «Варвары», «Дачники». 16. 25—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 16.45— «Эрдэм ухаан ба ажабайдал».
Улаан-Үдэ. 17.20— «Манай депутат». СССР-эй Верховно Соведэй депутат. РСФСР-эй арадай артист Д. Дашиев тухай (буряадаар). 17.55— нери» гэжэ киножурнал —«Алтан булаг» —те нах.
Москва. 19.00— саад».
Улаан-Үдэ. 19.30— Со нууд. 19.40— «Таанад таторнууд болон поли маторнууд». 20.00— рондын мүрысөөнүүд даһан республикын хү ледүүдтэй уулзалга «Зүүн Сибирь» —кино
Москва. 21.00— «А нойрсогты, багашуул», «Ажабайдалай хараа 22.00—«Время». 22.35— ветная любовь»— уран най фильм.

ЧЕТВЕРГ, 18.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55 —Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10— «Буратиногой выставкэ». 10.40— «Черный треугольник»— 3 серитэй уран һайханай фильм (2-дохи сери). 11.45— «Ан амитадай аймагта». 12.45— Баримтата фильм. 13.05— Шэнэ һонин. (13.10 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.30— «Союз науки и труда»— баримтата фильм. 16.10— Ю. Тынянов. «Бодомжонууд, уулзалганууд...». 17.20 —«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһанай». 18.05—Баримтата фильм.
Улаан-Үдэ. 18.15— «Байгал» нютагуудай һонин. 18.25 — «Байгал»— мэдээсэлэй программа.
Москва. 18.45— Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет.
Улаан-Үдэ. 19.15— Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар).
Москва. 19.30— Арадай аялга дуунууд. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00— «Кампучия: жизнь после смерти»— баримтата фильм. 20.50 —«Черный треугольник»— 3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00—«Время». 22.35— «Незавершенные шедевры» — телефильм. 00.10— Шатараар дэлхэйн чемпионат. 00.25— «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.30—10.35 — М. Ю. Лермонтов. «Мцыри». 10.05, 13.40—Испан хэлэн. 11.10—ПТУ-гай һурагшадта. Астрономи. 11.40, 12.40— И. С. Тургенев. «Отцы и дети». 12.05 — «Гэр бүлэ ба һургуули». 13.10—«Шубууд ба ангууд нэгэ хүшалта доро». 14.10—Идхалгын хүдэлмэридэ ехэ хүшөөнүүдые хэрэглэхэ ленинскэ түсэб. 14.35 —«Байгаали шэнжэлэлгэ» гэжэ дамжуулгын почто. 15 «Ищи ветра»—уран һ фильм. 16.25 — А. Доль. Ажабайдалайнь хёохы ажал ябуулгынь һанууд. 17.05 — Шэнэ 18.15—Шатарай һургуу
Улаан-Үдэ. 18.45— далай руу аяншалга».
Москва. 19.15— «Зү хэндэнь — наран».
Улаан-Үдэ. 19.30— Со нууд.
Москва. 21.00—«А нойрсогты, багашуул», Баримтата фильм. 21.30 томобильна спортоор эй чемпионат. 22.00—«В 22.35— «Перед экзаме уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 19.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 Үглөөнэй гимнастика. 9.50— Мультфильмнүүд. 10.25— «Черный треугольник»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 11.35— «Директор театра»—фильм-концерт. 12.00— Баримтата фильмүүд. 12.30— Шэнэ һонин. (12.45 хүрэтэр). 15.25— Шэнэ һонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.30— «Ород хэлэн». 17.05— Фортепианна хүгжэмэй концерт.
Улаан-Үдэ. 17.30— «Зүүн Сибирь»— киножурнал. 17.40— «Буряад хэлэнэй хэшээл».
Москва. 18.00—«Онтохондо айлшаар». Мультфильмнүүд.
Улаан Үдэ. 19.00— Гүрэнэй буряад драмын академическэ театрай сезоной нээлгые угтуулан.
Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».
Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 20.10— «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.25 — «Веселые ребята»—уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.30 — СССР-эй арадай артистка С. Гиацинтова. 23.30 — «Тарханы»—баримтата фильм. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Днепр». 01.45—Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — А. С. Пушкинай онтохонууд. 10.05, 14.35 — Англи хэлэн. 11.05— — «Антарктида тээшэ командировко» — 11.35, 12.40 — Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05— «А. Прокофьевой шүлэгүүд». 13.10 — Зоологи. 7-дохи класс. 13.35 — «Совет гүрэнэй үндэдэһэ һуури ба хуулинууд». 14.05 — «Байгаали шэнжэлэлгэ» гэжэ дамжуулгын почто. 15.15 —Г. А. Моцарт. 16.20— Түүхын хуудаһанууд. 17.05— Шэнэ һонин.
Улаан-Үдэ. 17.10 — «Киногоор аяншалгануудай альманах».
Москва. 17.30 — «Москва шадарай тосхонуудай дэр ба үглөөдэр».
Улаан-Үдэ. 18.00 — тата фильмүүд.
Москва. 19.00 — рисаан». 19.30 — Эрдэ гэрүүлгын фильм.
Улаан-Үдэ. 19.45 — ри» — киножурнал.
Москва. 20.00 — ска филармониин оркестрэй концерт.
Улаан-Үдэ. 20.25 — тата фильм.
Москва. 21.00 — нойрсогты, багашуул», Морин спортоор ула дын мүрысөөн. 22.00— 22.30 — «Встреча в смерти» — уран фильм.

СУББОТО, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время» 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 10.05 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.20 — «Спортлотогой» 42-дохи тираж. 10.30 — А. Литвиненко дуулаха. 10.55 — «Энээниие таанад шадахат». 10.40—«Уран зохёолшо ба ажабайдал». 12.40 Белградай сүлөөлэгдэһээр 40 жэлэй ой. 13.00 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 13.25 — «һанана гүш, нүхэр». 14.25 — «Ургамалай аймаг». 15.10 — «Гэр бүлэ ба һургуули». 15.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.55 — Баримтата фильм. 16.35 — Мультфильмнүүд. 17.05 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 18.05 — Залуу гүйсэдхэгшэдэй бүхэсоюзна IV телеконкурс. 19.50 — Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрөөн. 20.20 — «Хүгжэм театрта, кинодо ба телевидениидэ» гэһэн дамжуулгын хуудаһануудаар. 20.45 — «Последний визит» — уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 22.50 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Крылья Советов». 00.15 — Шэнэ һонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 9.25 — «Сугтаа — эбтэй бүлэбди». 9.50 — Грузиин ССР-эй телевидениин программа. 11.25— «Бултанда зорюулагдаһан стадион». 11.55 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.25 — Ритмическэ гимнастика. 12.55 — «Три песни о Туве» — баримтата фильм. 13.45 — «Урданай Тбилисиин аялга дуунууд». 14.10—«Сказание о Чхун-Хян» — уран һайханай фильм (1-дэхи, 2-дохи сери). (КНДР).
Улаан-Үдэ. 16.20 — Үхибүүдтэ «Уншалдаа» гэһэн жуулга. 16.50 — «Ки аяншалгануудай аль 17.10 — Комсомолой тэдэй һургуули». 17.40 ряад хэлэнэй хэшээл.
Москва. 18.00 — гээр СССР-эй чем ЦСКА — «Динамо». 20.15 — «Элүүр энхэ б 20.30 — Хүгжэмтэ киоск. «Амгалан нойрсогты, шуул». 21.15 — Улас дын шэнжэлэл. 21.30 — жэмтэ карусель». «Время». 22.35 — свидетеля» — уран фильм. 24.00 — программа.

ВОСКРЕСЕНИ, 21
ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты. 9.55 — Эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ баримтата фильмүүд. 10.30 — Концерт. 10.50 — «Будильник». 11.20 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.20 — «Элүүр энхэ байлга». 13.05 — «Үглөөнэй почто». — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.35 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.05—«Праздники детства» — уран һайханай фильм. 16.30 — «Аялга дуун — хүнэй хани». 17.40— «Мүнөөдэр — Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». СССР-эй Эдеэ хоолой промышленностиин министр В. П. Лейн, һүнэй ба мяханай промышленностиин министр Е. И. Сизенко дамжуулгада хабаадалсаха. 18.15 — Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ концерт. 19.00— Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Мультфильм. 20.05— «Циркын арензэдэ». 21.00 — «Аяншалагшадай клуб». 22.00 — «Время». 22.35 — «Джазова хүгжэм». 23.35 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 00.35— Шэнэ һонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Фильм-концерт. 9.50 — Мультфильм. 10.00 — Ород хэлэн. 10.30— «Нарком стали» — баримтата фильм. 11.05 — СССР-эй Гүрэнэй академическэ симфоническа оркестрэй концерт. 12.00 — «Онтохондо айлшаар. Мультфильмнүүд. 13.00 — «Объектив». 13.20 — «Покорение Гималаев» — баримтата фильм. (Франци). (3-дахи сери). 14.05 — «Ан амитадай аймагта». 15.05 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 15.35 — «Карпат шадарай арадуудай дуунууд». 16.05 — кинадахи концертын Г. Эминэй поэзиин 17.55 — «Трудные эт дүрбэн серитэй уран най фильм. (2-дохи 19.00 — Гайхамшагта гүйсэдхэгшэд — Лен шангай лауреадууд, Со Ажалай Герой, СССР дай артист Э. Гилельс церт. 19.50 — «Пять ров с сыном» — зүж — «Амгалан нойрсо гашуул». 21.15 — Ба фильм. 21.25 — «Дэлх дуудай уран бэлиг. «Время». 22.35 — «Пр но — мин нет»—уран най фильм.

Редактор
Р. Б. ГАРМА

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам.редактора — 2 62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни —2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ — 2-60-21 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов —2-54-93, писем и селькоров —2-67-81 корректорская—2-33-61, выпускающие— 2-35-95. отдел объявлений —2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35 Н-00567. Заказ № 236. Индекс 04649.